

378.1552

๐๘๖๗ ก

ร.๓

การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปกรรม
วิชาเอกออกแบบศิลปประยุกต์ คณะศิลปกรรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
ปีการศึกษา 2532 - 2534

24 พ.ย. 2537

ปริญญานิพนธ์

ของ

ศรีสวัสดิ์ ศรีศรากร

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกศิลปศึกษา

มีนาคม 2537

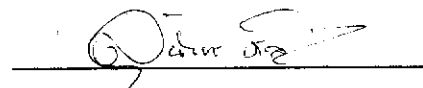
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้วเห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกศิลปศึกษา ของ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

(อาจารย์ สุพจน์ ไตนวล)

ประธาน

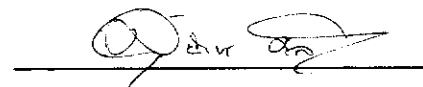

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ สลโกสุ่ม)

กรรมการ

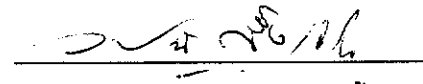
คณะกรรมการสอบ

(อาจารย์ สุพจน์ ไตนวล)

ประธาน

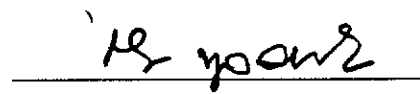

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ สลโกสุ่ม)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วรณรัตน์ ตั้งเจริญ)

กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกศิลปศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(ดร.ศิริยา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ ๒ เดือน มีนาคม พ.ศ. 2537

ประกาศศุภกฤต

ผู้วิจัยซาบซึ้งในพระคุณของ อาจารย์สุพจน์ โตนวล ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.สุรินทร์ ศลโกสม ประธานและกรรมการผู้ควบคุม ปริญญาโท ที่กรุณาให้คำแนะนำแก้ไข
ข้อบกพร่องต่าง ๆ ทั้งให้ข้อคิดเห็นที่มีคุณค่าต่อการวิจัยในการจัดทำวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ต้นจนสำเร็จ
ด้วยดีและผู้ช่วยศาสตราจารย์วรรณรัตน์ ตั้งเจริญ ที่ได้กรุณาเป็นกรรมการร่วมในการสอบปากเปล่า
ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือแนะนำปรับปรุงแก้ไขให้มีความสุขยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอน้อมรำลึกถึงพระคุณของหลวงพ่อกุศลและแม่ รongศาสตราจารย์อารี สุทธิพันธ์
รองศาสตราจารย์ ดร.วิมล ตั้งเจริญ และคณาจารย์ในคณะศิลปกรรมศาสตร์ ทุก ๆ ท่าน ที่ให้
ความรู้ ประสบการณ์และสิ่งสำคัญที่สุดก็คือกำลังใจ ที่ผู้วิจัยถือว่ามีความค่าอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณอาจารย์ณิธิ นนทร ผู้ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือแนะนำในการทำวิจัยครั้งนี้
ตลอดจนพี่ ๆ และเพื่อนร่วมรุ่นศิลปศึกษา เพื่อนร่วมงานทุกคนที่ได้กล่าวนามถึง ซึ่งให้ความช่วยเหลือ
และเป็นกำลังใจด้วยความปรารถนาดี

ศรีสวัสดิ์ ศรีศรากร

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
ประวัติความเป็นมาของหลักสูตรระดับปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปกรรม...	8
การประเมินผลหลักสูตร โครงการติดตามผลจากผู้สำเร็จการศึกษา.....	15
การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา.....	17
จุดมุ่งหมายในการติดตามผล.....	18
วิธีดำเนินการติดตามผล.....	19
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการติดตามผล.....	23
3 วิธีดำเนินการ.....	29
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	29
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	30
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	32
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	33
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์รวบรวมข้อมูล.....	33

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
5 สรุป และอภิปรายผล.....	55
วัตถุประสงค์.....	55
กลุ่มตัวอย่าง.....	55
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	56
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	56
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
อภิปรายผล.....	62
ข้อเสนอแนะ.....	67
บรรณานุกรม.....	68
ภาคผนวก.....	75
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	86

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนกลุ่มตัวอย่างของผู้สำเร็จการศึกษา ซึ่ง ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น ในแต่ละปีการศึกษา.....	30
2	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	32
3	สภาพภาพของผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับสาขางานเฉพาะ เพศ อายุ จำแนกตามปีการศึกษาที่สำเร็จ.....	37
4	สภาพภาพเกี่ยวกับการประกอบอาชีพของผู้สำเร็จการศึกษา จำแนกตามปีการศึกษาที่สำเร็จ.....	38
5	ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหา และทักษะที่ได้จาก วิชาการศึกษานั้นฐานที่ส่งผลในการปฏิบัติงานจำแนกตามสาขางานเฉพาะ.....	40
6	ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาสาขางานเฉพาะออกแบบพาณิชย์ศิลป์ เกี่ยวกับเนื้อหา และทักษะที่ได้จากวิชาชั้นบังคับเฉพาะสาขาที่ส่งผลในการปฏิบัติงาน	44
7	ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษา สาขางานเฉพาะออกแบบผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับเนื้อหา และทักษะที่ได้จากวิชาบังคับเฉพาะสาขาที่ส่งผลในการปฏิบัติงาน.....	46
8	ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษา สาขางานเฉพาะออกแบบผลิตภัณฑ์ เกี่ยวกับเนื้อหาและทักษะที่ได้จากวิชาชั้นบังคับเฉพาะสาขาที่ส่งผลในการปฏิบัติงาน	49
9	สภาพปัญหาในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา จำแนกตามสาขางานเฉพาะ....	52
10	สภาพความต้องการในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา จำแนกตามสาขางานเฉพาะ.....	53

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองการพัฒนาเศรษฐกิจกับการพัฒนาการศึกษา จึงควรมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ทั้งนี้เพราะความเจริญในด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศจะเกิดขึ้นตามเป้าหมายที่วางไว้ได้ก็ต่อเมื่อประชาชนของประเทศนั้นมีการศึกษาถึงระดับที่จะไปทำหน้าที่พัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ได้ ดังนั้น คุณภาพของประชากรจึงเป็นผลสะท้อนมาจากคุณภาพของการศึกษา การพัฒนาการศึกษาจึงเปรียบเสมือนแม่บทของการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน (มยุรี จารุปาน. 2512 : 237) สำหรับการพัฒนาการศึกษาจะต้องขึ้นอยู่กับพัฒนาการผลิตครู เพราะครูเป็นผู้มีบทบาทที่สำคัญยิ่งต่อการศึกษา การจัดการศึกษาจะไม่ประสบผลสำเร็จ ถ้าขาดครูที่มีคุณภาพที่จะเป็นผู้ดำเนินการสอนให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในความรู้ทางวิชาการที่หลักสูตรตั้งไว้ให้สามารถประกอบอาชีพ และทำประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติได้

การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศทั้งทางด้านอุตสาหกรรม เกษตรกรรม อย่างกว้างขวางและรวดเร็ว เป็นเหตุให้ขาดกำลังคนผู้ปฏิบัติการที่มีความรู้ทางเทคโนโลยี หรือที่เรียกกันโดยทั่วไปว่าเทคนิคเขียน กอปรด้วยการวิวัฒนาการอาชีวศึกษาในระบบรูปแบบของการปรับตัวของผู้ปฏิบัติการไปสู่ผู้ปฏิบัติการชำนาญเฉพาะหรือผู้ปฏิบัติการที่มีความรู้ทางเทคโนโลยี ที่จำเป็นต้องใช้เวลาศึกษาอบรมในระดับปริญญาตรี มูลเหตุสองประการดังกล่าวทำให้รัฐเล็งเห็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีสถาบันการศึกษารับผิดชอบในส่วนงานนี้ รัฐจึงได้เสนอพระราชบัญญัติวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา พ.ศ. 2518 และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 92 ตอนที่ 2 หน้า 1 ลงวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2518 โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของวิทยาลัยไว้ในมาตรา 5 ดังความต่อไปนี้

"วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา เป็นสถาบันการศึกษาและการวิจัย มีวัตถุประสงค์ที่จะผลิตครูอาชีวศึกษาระดับปริญญาตรี ให้การศึกษาทางด้านวิชาชีพทั้งระดับต่ำกว่าปริญญาตรี และระดับปริญญาตรี ทำการวิจัยส่งเสริมการศึกษาทางด้านวิชาชีพ และให้บริการทางวิชาการ แก่สังคม" (สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. 2532 : 1)

คณะศิลปกรรมเป็นคณะหนึ่งของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาสาขาวิชาศิลปกรรม ออกแบบศิลปประยุกต์ และทัศนกรรมในระดับปริญญาตรี โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับการผลิตครูสอนวิชาชีพสาขาศิลปกรรม ออกแบบศิลปประยุกต์ และทัศนกรรม ในระดับชั้นประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ระดับอาชีวศึกษา และ ระดับอุดมศึกษา อันถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ และเป็นการแนะแนวการศึกษาอาชีพที่จำเป็นต่อชีวิตประจำวัน พร้อมกันนั้น ก็ฝึกทักษะและเพิ่มประสบการณ์ให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถนำไปประกอบอาชีพในฐานะพลเมืองดีได้ โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 4 ประการ (คณะศิลปกรรม. 2520 : 7)

1. ผลิตครูช่างศิลปทัศนกรรม ที่มีความสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ครู ทำการสอนช่างศิลปกรรม ช่างออกแบบศิลปประยุกต์ และ ช่างทัศนกรรม ที่มีความชำนาญเฉพาะ ในสาขาใดสาขาหนึ่ง ได้แก่ จิตรกรรมไทย ประติมากรรมไทย ทัศนศิลป์ จิตรกรรมสากล ประติมากรรมสากล ศิลปะภาพพิมพ์ ออกแบบพาณิชย์ศิลป์ ออกแบบผลิตภัณฑ์ ออกแบบตกแต่งเครื่องปั้นดินเผา เครื่องรัก เครื่องทอง-ย้อม เครื่องไม้ เครื่องไม้ไผ่-หวาย เครื่องโลหะ เครื่องหนัง และ เครื่องหล่อ โดยผู้สำเร็จการศึกษาจะได้ รับรู้ตามสาขาที่มีความชำนาญนั้น ๆ
2. ผลิตครูช่างศิลปทัศนกรรม ที่มีความรู้ ความสามารถในการสอน โดยเน้นวิชาสอนวิชาชีพเฉพาะสาขาที่มีทักษะในการสอน การให้คำแนะนำ การให้ความรู้ ประสบการณ์ และการอบรมจริยธรรมแก่นักศึกษา คณงาน ช่างฝีมือ ตลอดจนสามารถประสานงาน การติดตาม และ ประเมินผลการ ปฏิบัติงาน

3. ผังแผนให้ครูช่างศิลปหัตถกรรม มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ มีจินตนาการ ค้นคว้าวางแผนเตรียมสอน รวมทั้งปรับปรุงและพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ สามารถแก้ปัญหาด้วยหลักการและเหตุผล ปฏิบัติงานด้วยหลักวิชาการที่มีการวางแผน และควบคุมอย่างรอบคอบ ซึ่งจะก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอย่างประหยัด รวดเร็ว และมีคุณภาพ

4. ปลุกฝังให้ครูช่างศิลปหัตถกรรม มีคุณธรรม มีระเบียบวินัย ตรงต่อเวลา ซื่อสัตย์ซื่อหน้าเพียร สำนึกในจรรยาครู รับผิดชอบต่อหน้าที่และสังคม และสามารถเป็นช่างศิลปหัตถกรรมที่มีความรู้ ความสามารถประกอบการสอนเฉพาะสาขาที่ได้ศึกษาอีกด้วย

หลักสูตรของคณะศิลปกรรม เริ่มใช้มาตั้งแต่ปีการศึกษา 2519 และมีการจัดการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปกรรม วิชาเอกออกแบบศิลปประยุกต์ ได้มีการพัฒนา และปรับปรุงหลักสูตรนี้จากหลักสูตรประกาศนียบัตรครูเทคนิคชั้นสูง สาขาศิลปกรรม (คณะศิลปกรรม. 2533) และโดยที่คณะศิลปกรรม เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ผลิตบัณฑิต ระดับปริญญาตรี สาขาศิลปกรรม วิชาเอกออกแบบศิลปประยุกต์มาตั้งแต่ปีการศึกษา 2518 โดยที่ยังไม่เคยได้มีการศึกษาและติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษามาก่อนเลย จึงเป็นการสมควรที่จะต้องมีการวิจัยเรื่องนี้ เพื่อผลการวิจัยครั้งนี้จะได้เป็นข้อมูลสำคัญในการปรับปรุงเนื้อหารายวิชา และเป็นประโยชน์ต่อการผลิต บุคลากรทางด้านออกแบบศิลปประยุกต์ให้ตรงตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงและความต้องการของสังคมในส่วนรวมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปกรรม วิชาเอกออกแบบศิลปประยุกต์ คณะศิลปกรรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นด้านเนื้อหา และทักษะที่ส่งผลในการปฏิบัติงานของ
 ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปกรรม วิชาเอกออกแบบศิลปประยุกต์
 คณะศิลปกรรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
3. เพื่อศึกษาปัญหา ของผู้สำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต
 สาขาศิลปกรรม วิชาเอกออกแบบศิลปประยุกต์ คณะศิลปกรรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
4. เพื่อศึกษาความต้องการของผู้สำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต
 สาขาศิลปกรรม วิชาเอกออกแบบศิลปประยุกต์ คณะศิลปกรรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
5. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน ในสาขาศิลปกรรม วิชาเอกออกแบบ
 ศิลปประยุกต์ คณะศิลปกรรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ด้านเนื้อหา และทักษะที่จำเป็นต่อ
 ผู้สำเร็จการศึกษา

ความสำคัญของการวิจัย

ทำให้ทราบสถานการณ์การปฏิบัติงาน ปัญหาและความต้องการของผู้สำเร็จ
 การศึกษา และอาจารย์ผู้สอน อันจะเป็นประโยชน์ต่อแนวทางในการพัฒนาเนื้อหารายวิชา
 ในวิชา เอกออกแบบศิลปประยุกต์ให้สอดคล้องกับความต้องการของลักษณะการปฏิบัติงานให้มี
 ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตไว้ดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้มี 2 กลุ่ม คือ

1. ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปกรรม วิชาเอก
 ออกแบบศิลปประยุกต์ คณะศิลปกรรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ระหว่างปีการศึกษา 2532
 ถึงปีการศึกษา 2534 จำนวน 202 คน

2. อาจารย์ผู้สอนในภาควิชาออกแบบศิลปประยุกต์ คณะศิลปกรรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ระหว่างปีการศึกษา 2532 ถึงปีการศึกษา 2534 จำนวน 8 คน

กลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 กลุ่ม คือ

1. ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปกรรม วิชาเอกออกแบบศิลปประยุกต์ คณะศิลปกรรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ระหว่างปีการศึกษา 2532 ถึงปีการศึกษา 2534 จำนวน 152 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยใช้ปีการศึกษาเป็นชั้นของการสุ่มในแต่ละปีการศึกษา ทำการสุ่มผู้สำเร็จการศึกษาศึกษาปีการศึกษาละร้อยละ 75

2. อาจารย์ผู้สอนในภาควิชาออกแบบศิลปประยุกต์ คณะศิลปกรรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล จำนวน 8 คน

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. ผู้สำเร็จการศึกษา หมายถึง ผู้ที่ได้รับปริญญาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปกรรม วิชาเอกออกแบบศิลปประยุกต์ ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ 1 พุทธศักราช 2529 ของ คณะศิลปกรรม วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ระหว่างปีการศึกษา 2532 ถึงปีการศึกษา 2534

2. อาจารย์ผู้สอนในภาควิชาออกแบบศิลปประยุกต์ หมายถึง อาจารย์ที่ทำ การสอนตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปกรรม วิชาเอกออกแบบศิลปประยุกต์ ฉบับแก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 1 พุทธศักราช 2529 ของคณะศิลปกรรม วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา

3. สาขาศิลปกรรม หมายถึง สาขาหนึ่งของ หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตที่มี การจัด การเรียนการสอน 3 วิชาเอก คือ

3.1 วิชาเอกศิลปกรรม

3.2 วิชาเอกออกแบบศิลปประยุกต์

3.3 วิชาเอกทัศนกรรม

4. วิชาเอกออกแบบศิลปประยุกต์ หมายถึง วิชาเอกที่กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรโดยมุ่งให้ผู้ศึกษาได้รับความรู้ความสามารถเชิงวิชาการ และมีความชำนาญในสาขางานเฉพาะด้าน ออกแบบพาณิชย์ศิลป์ ด้านออกแบบผลิตภัณฑ์ หรือด้านออกแบบตกแต่งไปพร้อม ๆ กับการให้ความรู้ความสามารถด้านพื้นฐานการศึกษาเพื่อใช้ในการสอน ถ่ายทอดความรู้ โดยเน้นหนักวิธีสอน วิชาอื่นเฉพาะสาขางานจนสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. สาขางานเฉพาะออกแบบพาณิชย์ศิลป์ หมายถึง สาขาวิชาหนึ่งของวิชาเอกออกแบบ ศิลปประยุกต์ ที่มุ่งให้ผู้ศึกษาได้รับความรู้ความสามารถ และมีความชำนาญในงานเฉพาะ ได้แก่ งานออกแบบโฆษณา งานออกแบบภาชนะบรรจุ งานออกแบบเครื่องหมายการค้า งานออกแบบสัญลักษณ์ งานออกแบบภาพประกอบเรื่อง งานออกแบบสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ งานออกแบบเพื่อทำภาพยนตร์โฆษณา และงานออกแบบหนังสือ

6. สาขางานเฉพาะออกแบบผลิตภัณฑ์ หมายถึง สาขาวิชาหนึ่งของวิชาเอกออกแบบศิลปประยุกต์ ที่มุ่งให้ผู้ศึกษาได้รับความรู้ความสามารถเชิงวิชาการ และมีความชำนาญในงานเฉพาะด้าน งานออกแบบผลิตภัณฑ์ด้านเครื่องใช้ภายในที่พักอาศัย เครื่องสุขภัณฑ์ เครื่องใช้ภายในสำนักงานและผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

7. สาขางานเฉพาะออกแบบตกแต่ง หมายถึง สาขาวิชาหนึ่งของวิชาเอกออกแบบศิลปประยุกต์ ที่มุ่งให้ผู้ศึกษาได้รับความรู้ความสามารถเชิงวิชาการ และมีความชำนาญในงานเฉพาะด้าน งานตกแต่งอาคารที่พักอาศัย อาคารพาณิชย์ สำนักงาน อาคารของสถานประกอบการ บริการ และงานออกแบบภูมิทัศน์

8. สภาพการปฏิบัติงาน หมายถึง รายละเอียดซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะงานที่ผู้สำเร็จการศึกษาประกอบอาชีพอยู่

9. ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษา ที่เกี่ยวกับเนื้อหา และทักษะที่ส่งผลในการปฏิบัติงาน หมายถึง ความคิดเห็นที่เกี่ยวกับสภาพในการนำความรู้ และทักษะทั้งด้านเนื้อหา วิชาการศึกษาพื้นฐาน และเนื้อหาสาขางานเฉพาะ ไปใช้ในการปฏิบัติงาน

10. ปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติงาน หมายถึง สภาพอุปสรรคที่เกิดขึ้น ในขณะที่ ปฏิบัติงาน จนเกิดเป็นความต้องการในการเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ให้สอดคล้องกับ ความต้องการของสภาพปฏิบัติงาน และความช่วยเหลืออื่น ๆ ตามความคิดของผู้สำเร็จการศึกษาในการปฏิบัติงาน

11. ความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา และทักษะที่จำเป็นต่อผู้สำเร็จการศึกษา หมายถึง แนวคิดของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อเนื้อหา และทักษะที่จัดการเรียนการสอน และแนวคิดที่เกี่ยวกับผู้ใช้ผลผลิตหรือหน่วยงานของผู้สำเร็จการศึกษา

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเรื่อง "การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปกรรม วิชาเอกออกแบบศิลปประยุกต์ ของ คณะศิลปกรรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล" และในบทนี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึงประวัติความเป็นมาของ หลักสูตรระดับปริญญาตรีศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปกรรม วิชาเอกออกแบบศิลปประยุกต์ ของ คณะศิลปกรรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล การประเมินผลหลักสูตร การติดตามผู้สำเร็จการศึกษา และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา

ประวัติความเป็นมาของหลักสูตรระดับปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปกรรม

คณะศิลปกรรม เริ่มก่อตั้งมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2518 โดยกระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศโอนนักศึกษาตามหลักสูตร ปทส. สาขาศิลปกรรม ของ โรงเรียนเพาะช่าง ให้ไปเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปกรรม ของ คณะศิลปกรรม ในระยะเริ่มต้นการเรียนการสอน ตลอดจนครู-อาจารย์ ได้รับการช่วยเหลือ ดำเนินการต่าง ๆ จากทางวิทยาเขตเพาะช่าง และจัดการเรียนการสอนขึ้นภายในบริเวณ วิทยาเขตเพาะช่าง เลขที่ 86 ถนนตรีเพชร เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200 และมี คณะบดีกับผู้อำนวยการเป็นบุคคลคนเดียวกัน คนแรกคือ นายเฉลิม นาศิริรักษ์ คนที่สอง นายเจนจิตต์ ภูมิพลบุตร คนที่สาม นายโผนจบ พลาวงค์ และคนที่สี่ นายสนธิ บุษปฤกษ์ ต่อมาปี พ.ศ. 2531 ได้แยกตำแหน่งผู้บริหารของคณะศิลปกรรมและวิทยาเขตเพาะช่าง ออกจากกันโดยแต่งตั้งให้ นางสมคิด สุภาพ ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการวิทยาเขตเพาะช่าง และแต่งตั้ง นางสาวนิตย์ แสงวิเชียร ดำรงตำแหน่งคณบดีคณะศิลปกรรม ปัจจุบัน

คณะศิลปกรรม ตั้งอยู่ ณ ศูนย์กลางสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี โดยมี นายดิเรก มานะพงษ์ ตำแหน่งรองอธิการบดีฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ รักษาการ แทนคณบดีคณะศิลปกรรม และจัดการเรียนการสอนทางด้านศิลปะ จำนวน 2 หลักสูตร คือ

1. หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต ใช้ชื่อหลักสูตรและชื่อปริญญา ดังนี้

ชื่อเต็มภาษาไทย	:	ศึกษาศาสตรบัณฑิต (วิชาเอก)
ชื่อย่อภาษาไทย	:	ศษ.บ. (วิชาเอก)
ชื่อเต็มภาษาอังกฤษ	:	Bachelor of Education (Major)
ชื่อย่อภาษาอังกฤษ	:	B.Ed. (Major)

ประกอบด้วย 3 วิชาเอก คือ

1. วิชาเอกศิลปกรรม มี 6 สาขางานเฉพาะ ดังนี้

1.1 จิตรกรรมไทย	1.2 ประติมากรรมไทย
1.3 หัตถศิลป์	1.4 จิตรกรรมสากล
1.5 ประติมากรรมสากล	1.6 ศิลปภาพพิมพ์
2. วิชาเอกออกแบบศิลปประยุกต์ มี 3 สาขางานเฉพาะ ดังนี้

2.1 ออกแบบพาณิชย์ศิลป์	2.2 ออกแบบผลิตภัณฑ์
2.3 ออกแบบตกแต่ง	
3. วิชาเอกหัตถกรรม มี 8 สาขางานเฉพาะ ดังนี้

3.1 เครื่องปั้นดินเผา	3.2 เครื่องไม้
3.3 เครื่องไม้-ไผ่	3.4 เครื่องโลหะ
3.5 เครื่องรัก	3.6 เครื่องทอ-ย้อม
3.7 เครื่องหนัง	3.8 เครื่องหล่อ

2. หลักสูตรศิลปกรรมบัณฑิต ใช้ชื่อหลักสูตรและชื่อปริญญา ดังนี้

ชื่อเต็มภาษาไทย	:	ศิลปกรรมบัณฑิต (วิชาเอก)
ชื่อย่อภาษาไทย	:	ศ.บ. (วิชาเอก)
ชื่อเต็มภาษาอังกฤษ	:	Bachelor of Fine Arts (Major)
ชื่อย่อภาษาอังกฤษ	:	B.F.A. (Major)

ประกอบด้วยหลักสูตรต่อเนื่อง 2 ปี และหลักสูตร 4 ปี มี 2 วิชาเอก คือ วิชาเอก
ออกแบบพาณิชย์ศิลป์ และวิชาเอกจิตรกรรม

วิชาเอกออกแบบศิลปประยุกต์

ความมุ่งหมายวิชาเอกออกแบบศิลปประยุกต์

1. เพื่อผลิตครูศิลปประยุกต์ในระดับอาชีวศึกษาที่มีคุณลักษณะ ความถนัด ความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการศิลปทัศนกรรม และมีใจรักในอาชีพครู
2. เพื่อผลิตครูที่มีความรู้ ความเข้าใจในวิวัฒนาการและพัฒนาการ ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติรวมทั้งกระบวนการในการเรียนการสอน ในด้านวิชาเอกออกแบบศิลปประยุกต์ เช่น วิชาออกแบบพาณิชย์ศิลป์ ออกแบบผลิตภัณฑ์ และ ออกแบบตกแต่ง ทั้งแบบประจำชาติและสากล ให้กว้างขวางและสูงยิ่งขึ้น สามารถสร้างสรรค์งานด้านออกแบบใหม่ ๆ และนำไปใช้ในการศึกษาให้เกิดประโยชน์สืบไป
3. เพื่อผลิตครูที่มีความรู้ ความเข้าใจในระเบียบ วินัย กฎ ข้อบังคับ และขนบธรรมเนียม ประเพณีอันดีงาม สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพครูได้อย่างเหมาะสม

ลักษณะวิชาที่ต้องศึกษา

1. วิชาแกนศิลปกรรม เรียน 12 หน่วยกิต

ศึกษาความรู้เกี่ยวกับกายวิภาคศาสตร์ 1 กายวิภาคศาสตร์ 2 ประวัติและ
แบบอย่างศิลปะ สุนทรียศาสตร์ ปัญหาประวัติศาสตร์ศิลป์

2. วิชาการศึกษาค้นคว้า เรียน 30 หน่วยกิต

2.1 วิชาบังคับ เรียน 20 หน่วยกิต

ศึกษาความรู้เกี่ยวกับ เรื่องจิตวิทยาการศึกษา หลักการศึกษา การจัด
บริหารโรงเรียน โสภณศึกษา หลัก
ละวิธีการสอน การวัดผลการศึกษา วิธีสอนวิชาศิลปทัศนกรรม
การจัดบริหารโรงฝึกงานและการฝึกสอน

2.2 วิชาเลือก เรียน 8 หน่วยกิต

ศึกษาความรู้เกี่ยวกับการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ประวัติและปรัชญา
การศึกษา การพัฒนาวัสดุช่วยสอน การวิเคราะห์วิชาชั้น การสร้างหลักสูตรและประมวลการสอน
โครงการศิลปะในโรงเรียนสัมพันธ์ปัญหาการศึกษา

2.3 วิชาพลศึกษาและนันทนาการ เรียน 2 หน่วยกิต

2.3.1 พลศึกษา

ศึกษาความรู้เกี่ยวกับ ความหมายของพลศึกษา ความสำคัญของสมรรถภาพ
ทางกาย องค์ประกอบที่สำคัญของสมรรถภาพทางกาย กิจกรรมทดสอบสมรรถภาพของตนเอง
การเสริมสร้างสมรรถภาพทางกาย รู้จักกติกา การเล่นเป็นทีม สวัสดิภาพในกิจกรรมพลศึกษา
มารยาทในการเข้าร่วม กิจกรรมทางพลศึกษา ตลอดจนการประเมินผล

2.3.2 นันทนาการ

ศึกษาความรู้เกี่ยวกับความหมายความสำคัญของประโยชน์ของนันทนาการ
 ขอบข่ายและกิจกรรมนันทนาการ สถานที่จัดนันทนาการ ประเภทของนันทนาการ องค์กรและ
 ระเบียบหลักการเป็นผู้นำทางนันทนาการ หลักการจัดนันทนาการกิจกรรมอยู่ค่ายพักแรมและ
 เดินทางไกล ให้เลือกกิจกรรมนันทนาการตามความเหมาะสมพึงพอใจ ตลอดจนการประเมินผล

3. วิชาชีพเฉพาะสาขา ต้องเรียน 70 หน่วยกิต

3.1 วิชาบังคับ เรียน 8 หน่วยกิต

ได้แก่ จิตรกรรม ประติมากรรม เครื่องปั้นดินเผา เครื่องไม้

จิตรกรรม ศึกษาและปฏิบัติให้เข้าใจลักษณะและวิธีการเขียนภาพทึบนิ่ง
 ประเภทดอกไม้ ผลไม้ โลหะ แก้ว ผ้า ภาพทิวทัศน์ ภาพสัตว์ ภาพคนเหมือน ด้วยสีน้ำ สีโปสเตอร์
 ดินสอสี และหมึก เป็นต้น

ประติมากรรม ศึกษาและปฏิบัติให้เข้าใจลักษณะและวิธีการทำงาน
 ประติมากรรมชนิดนูนสูง นูนต่ำ และลอยตัว การสร้างงานประติมากรรมจากแบบจริง
 การสร้างงานประติมากรรมจากแบบที่คิด ขึ้นเอง

เครื่องปั้นดินเผา ศึกษาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเครื่องปั้นดินเผา
 เครื่องมือวัสดุ อุปกรณ์ ตลอดจนการใช้และการเก็บรักษา หลักการออกแบบรูปทรง
 การเตรียมงาน และปฏิบัติการขึ้นรูปเบื้องต้น ได้แก่ วิธีขีด วิธีแผ่น และการตัดติดต่อ

เครื่องไม้ ศึกษาลักษณะหน้าที่การใช้งาน และการบำรุงรักษาเครื่องมือ
 เครื่องใช้ในงานไม้ เรียนรู้ลักษณะและคุณภาพของไม้ที่นำมาใช้ในงานด้านนี้ ตลอดจนวัสดุอื่น ๆ
 ที่ใช้ร่วมกันในการปฏิบัติงาน หลักการออกแบบ-เขียนแบบ งานหัตถกรรมเครื่องไม้ และการปฏิบัติ
 งานไม้สำเร็จรูป

3.2 วิชาเลือกบังคับ เรียน 16 หน่วยกิต

3.2.1 กลุ่มวิชาออกแบบพาณิชย์ศิลป์ ได้แก่ ออกแบบพาณิชย์ศิลป์ 3

ออกแบบพาณิชย์ศิลป์ 4 ออกแบบพาณิชย์ศิลป์ 5 และออกแบบพาณิชย์ศิลป์ 6

ออกแบบพาณิชย์ศิลป์ 3 ศึกษาค้นคว้าประเภทของสิ่งพิมพ์วิธีการทำต้นฉบับ การออกแบบ การออกแบบโซฟต์การ์ด การออกแบบโปสเตอร์ การออกแบบภาพประกอบเรื่อง

ออกแบบพาณิชย์ศิลป์ 4 ศึกษาค้นคว้าแนวทางการออกแบบสร้างสรรค์ การออกแบบตามสมัยนิยม การใช้เทคโนโลยีกับการออกแบบ การออกแบบรูปเล่มสิ่งพิมพ์ การออกแบบนิทรรศการ จิตวิทยาในการออกแบบ

ออกแบบพาณิชย์ศิลป์ 5 ศึกษาและปฏิบัติเกี่ยวกับการวางแผนการทำงาน โฆษณาการหาข้อมูล การพัฒนาความคิดและการแก้ปัญหาที่เหมาะสม

ออกแบบพาณิชย์ศิลป์ 6 ศึกษาและปฏิบัติการถ่ายทอดความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์เฉพาะ บุคคล และวิจารณ์ผลงานออกแบบสื่อโฆษณา

3.2.2 กลุ่มวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์ ได้แก่ ออกแบบผลิตภัณฑ์ 3

ออกแบบผลิตภัณฑ์ 4 ออกแบบผลิตภัณฑ์ 5 และ ออกแบบผลิตภัณฑ์ 6

ออกแบบผลิตภัณฑ์ 3 มีเนื้อหาเกี่ยวกับการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล ปัจจัยต่าง ๆ เพื่อใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ ซึ่งประกอบด้วยระบบกลไกที่ซับซ้อนมากขึ้น การใช้พลังงานทางวิทยาศาสตร์ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตโดยให้มีประโยชน์ใช้สอย ความงาม และความเหมาะสมที่เป็นผลิตภัณฑ์ที่ดี

ออกแบบผลิตภัณฑ์ 4 ศึกษาการเสนอโครงการออกแบบผลิตภัณฑ์ ที่มีปัจจัยต่าง ๆ ถูกต้องกับข้อมูลและมีความเหมาะสมกับสภาพสังคม ดำเนินการออกแบบจากขั้นต้น จนถึงขั้นสุดท้าย การเสนอข้อมูลเพื่อวิเคราะห์งานออกแบบ การเขียนแบบร่าง เขียนแบบละเอียด เขียนแบบเพื่อการผลิต และการสร้างหุ่นจำลองเหมือนจริง

ออกแบบผลิตภัณฑ์ 5 ศึกษาและปฏิบัติการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง สัดส่วนสัมพันธ์ที่มีผลต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ ผูกการออกแบบเครื่องใช้สอยเป็นชุด เช่น

เครื่องครัว เครื่องสุขภัณฑ์ เครื่องใช้สำนักงาน เครื่องมือช่าง และอื่น ๆ

ออกแบบผลิตภัณฑ์ 6 ศึกษาและค้นคว้าเกี่ยวกับระบบการทำงานของ
ผลิตภัณฑ์ เครื่องสาธารณะภัณฑ์ชนิดต่าง ๆ ฝึกการออกแบบเครื่องสาธารณะภัณฑ์ที่จำเป็นต่อสังคม

3.2.3 กลุ่มวิชาออกแบบตกแต่ง ได้แก่ ออกแบบตกแต่ง 3 ออกแบบ
ตกแต่ง 4 ออกแบบตกแต่ง 5 และออกแบบตกแต่ง 6

ออกแบบตกแต่ง 3 มีเนื้อหาเกี่ยวกับการศึกษา และปฏิบัติเกี่ยวกับ
ประวัติและแบบอย่างของงานออกแบบตกแต่งสมัยต่าง ๆ ได้แก่ แบบไทย จีน ญี่ปุ่น ฝรั่งเศส
สเปน เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปประยุกต์ใช้กับงานออกแบบตกแต่งทั่วไป

ออกแบบตกแต่ง 4 ศึกษาเกี่ยวกับการออกแบบตกแต่งขั้นสูง และ
การเสนอโครงการออกแบบตกแต่งตามโครงการที่กำหนดรวบรวมข้อมูลนำเสนอ และ
การออกแบบเขียนแบบขั้นสำเร็จ พร้อม วัสดุตกแต่ง ตัวอย่างประกอบ และการทำหุ่นจำลอง

ออกแบบตกแต่ง 5 ศึกษาพื้นที่ใช้สอยเฉพาะอย่าง การจัดตกแต่งและ
ปฏิบัติงานการออกแบบตกแต่งสำนักงาน สถานที่ราชการ อาคารพาณิชย์ และอาคารส่วนบุคคลอื่น ๆ

ออกแบบตกแต่ง 6 ศึกษาค้นคว้า และปฏิบัติงานการออกแบบตกแต่ง
โดยใช้วัสดุและแนวความคิดใหม่ เพื่อฝึกการออกแบบตกแต่งอาคารสาธารณะ โรงแรม
โรงมหรสพ และอื่น ๆ

3.3 วิชาเลือก เรียนจากหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง รวม 46
หน่วยกิต

3.3.1 สำหรับผู้เรียนสาขางานเฉพาะออกแบบพาณิชย์ศิลป์

ศึกษาความรู้เกี่ยวกับ การสัมมนาวิชาชีพ การออกแบบลวดลาย อักษร
ประดิษฐ์ กฎหมายธุรกิจและการตลาด ออกแบบแฟชั่น สื่อการโฆษณา ออกแบบพาณิชย์ศิลป์ 1
ออกแบบพาณิชย์ศิลป์ 2 การเขียนภาพพาณิชย์ศิลป์ ภาพล้อ-การ์ตูน ออกแบบตกแต่ง ออกแบบ
ผลิตภัณฑ์ เทคนิคการพิมพ์ และเทคนิคการถ่ายภาพ

3.3.2 สำหรับผู้เรียนสาขางานเฉพาะออกแบบผลิตภัณฑ์

ศึกษาความรู้เกี่ยวกับ การสัมมนาวิชาชีพ การออกแบบลวดลาย
อักษรประดิษฐ์ กฎหมายธุรกิจและการตลาด หลักและวิธีการออกแบบ การเขียนแบบผลิตภัณฑ์ 1
ออกแบบตกแต่ง ออกแบบพาณิชย์ศิลป์ ออกแบบผลิตภัณฑ์ 1 ออกแบบผลิตภัณฑ์ 2 ออกแบบแผ่น
กายวิภาคเชิงกล ออกแบบ 3 มิติ การเขียนแบบผลิตภัณฑ์ 2 วิเคราะห์งานผลิตภัณฑ์

3.3.3 สำหรับผู้เรียนสาขางานเฉพาะออกแบบตกแต่ง

ศึกษาความรู้เกี่ยวกับ การสัมมนาวิชาชีพ การออกแบบลวดลาย
อักษรประดิษฐ์ กฎหมายธุรกิจและการตลาด โครงสร้างสถาปัตยกรรม 1 งานช่างไม้
ออกแบบพาณิชย์ศิลป์ ออกแบบผลิตภัณฑ์ ออกแบบตกแต่ง 1 ออกแบบตกแต่ง 2 การประเมิน
ราคา วิเคราะห์งานออกแบบตกแต่ง การจัดสวนและบริเวณ โครงสร้างสถาปัตยกรรม 2

การประเมินผลหลักสูตร โครงการติดตามผลจากผู้สำเร็จการศึกษา

จากนิยามการประเมินผลหลักสูตร ส่วนใหญ่แล้วจะมีจุดมุ่งหมายตรงกัน คือ ประเมินผล
หลักสูตรเพื่อดูผลสัมฤทธิ์ว่าเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ โดยที่ สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam.
1971 : 15) ให้แนวคิดเพิ่มว่า การประเมินผลในความคิดเห็นของบุคคล ไม่ใช่เพียง
แต่จะดูว่าหลักสูตรสัมฤทธิ์ผลหรือไม่เท่านั้น ดังเช่น แนวคิดของทาว์เน (Tawney) แต่ควร
มีการศึกษาถึงสาเหตุต่าง ๆ ด้วย เพื่อจะได้หาวิธีการหรือแนวทางสำหรับแก้ไขปรับปรุง
ข้อบกพร่อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกูต (Good) นั่นเอง

ดังนั้น การประเมินผลหลักสูตร (Curriculum evaluation) คือ กระบวนการ
ในการหาข้อมูลเพื่อนำมาใช้ในการพิจารณาตัดสินใจเกี่ยวกับขบวนการทางการศึกษาทุกอย่อย่างว่า
ได้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด ตลอดจนศึกษาถึงสาเหตุและ
แนวทางในการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่ทำให้หลักสูตรนั้น ๆ ไม่สัมฤทธิ์ผล โดยอาศัยการตัดสินใจ
และการวางแผนที่ดี

ในการประเมินผลหลักสูตรนั้นจะต้องอาศัยขั้นตอนต่าง ๆ เป็นลำดับ โดยมีจุดมุ่งหมายหลักที่สำคัญที่จะดูว่า หลักสูตรที่ใช้ยู่มีข้อดีและข้อบกพร่องอย่างไรนั่นเอง และการที่ผู้มีหน้าที่ประเมินผลจะสรุปให้ชัดเจนลงไปว่าหลักสูตรดีหรือไม่ดีนั้น จำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะต้องมีการกำหนดขอบข่ายหรือขอบเขตของการประเมินให้ชัดเจนว่า จะพิจารณาจากสิ่งใดบ้าง เพื่อที่จะได้ทราบข้อดีและข้อบกพร่องของหลักสูตรได้ตรงจุดที่สุด เพราะในบางครั้ง ตัวหลักสูตรอาจจะดี แต่เนื่องจากผู้สอนบกพร่องหรือในทางกลับกันก็ย่อมเป็นสาเหตุที่ทำให้หลักสูตรนั้น ไม่สัมฤทธิ์ผลได้ทั้งสิ้น

ในการประเมินผลหลักสูตรต่าง ๆ เท่าที่ได้ปฏิบัติกันอยู่นั้น ส่วนใหญ่จะเป็นการประเมินเกี่ยวกับโครงสร้างหลักสูตร การสอนของครู และผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ตามขอบข่ายของการประเมินผลดังที่ได้มีผู้เสนอแนะไว้นั่นเอง แต่ไม่ได้มีการศึกษาให้ลึกลงไป โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การประเมินผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ซึ่งทั่วไปจะพบว่า เป็นการพิจารณาจากผลการเรียนในรายวิชาต่าง ๆ (กรมวิชาการ. กองพัฒนาหลักสูตร. 2518 : 16) มากกว่าจะเป็นการติดตามผล หลังจากที่ผู้เรียนได้จบหลักสูตรไปแล้ว เนื่องจากวิธีการหลังนี้จะสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายและเวลาในการดำเนินการมาก จึงไม่สะดวกสำหรับผู้ปฏิบัติ จินตนา โมกชะเวส (2516 : 22) กล่าวถึงวิธีการในการประเมินผลหลักสูตรที่นักการศึกษาใช้กันดังนี้

1. ใช้วิธีส่งแบบสอบถามไปยังผู้สำเร็จการศึกษา ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา ครูผู้บริหารการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร
2. ใช้วิธีสัมภาษณ์ผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา
3. ใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ เพื่อดูความสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียน ที่เรียนจบหลักสูตรนั้น ๆ หรือกำลังเรียนอยู่

จะเห็นได้ว่า วิธีการในการประเมินผลหลักสูตรต่าง ๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้สำเร็จการศึกษา เช่น การส่งแบบสอบถามหรือการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลมาใช้ในการประเมินผลหลักสูตรนั้น ก็เป็นการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาทางหนึ่งเช่นเดียวกัน ซึ่งวิธีการนั้นนอกจาก

จะช่วยให้ทราบว่ามีผลผลิตจากหลักสูตรต่าง ๆ จะเป็นอย่างไรแล้ว ผลที่ตามมาซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางอ้อมที่ได้จากการติดตามผลคือในด้านการปฏิบัติงานต่าง ๆ เช่น การบริหารงาน ตลอดจนการจัดบริการต่าง ๆ อีกด้วย

การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา

ในการศึกษาเกี่ยวกับการติดตามผลนี้ ได้มีผู้เห็นความสำคัญ และให้ความหมายของการติดตามผลไว้ต่าง ๆ กัน ได้แก่

อีริกสัน (Erickson. 1947 : 9) อธิบายว่า การติดตามผล (Follow-up Study) เป็นการบริหารที่จะให้ได้ข่าวสารจากนักเรียนเก่าเพื่อเตรียมนักเรียนรุ่นใหม่ต่อไป

เบอร์ดี และคนอื่น ๆ (Berdie and Others. 1963 : 150) กล่าวว่า การติดตามผล คือ การรวบรวมเรื่องราวต่าง ๆ จากผู้สำเร็จการศึกษาไปแล้ว

นอร์ริส ซีรัล และฮาท์ซ (Norris Zeran and Hatch. 1960 : 302) มีแนวความคิดว่า การติดตามผลเป็นเครื่องมือที่ใช้สำหรับประเมินผลผลิตของโรงเรียน

จากแนวความคิดเกี่ยวกับความหมายของการติดตามผลดังกล่าวนี้ จะเห็นได้ว่า มีแนวคิดที่เหมือนกันคือ เป็นวิธีหรือเครื่องมือที่ใช้สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จากผู้สำเร็จการศึกษาเพื่อจะทำให้ได้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับคุณภาพและข้อบกพร่องของผู้สำเร็จการศึกษา

(Stoop and Wahlguist. 1985 : 191) ซึ่งข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้ จะใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาปรับปรุงหลักสูตร ตลอดจนการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น และนอกจากนี้การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษานี้ยังเป็นการแสดงให้เห็นถึงความห่วงใยและความสนใจของสถาบันที่มีต่อผู้สำเร็จการศึกษาก็ด้วย

จุดมุ่งหมายในการติดตามผล

สตูป และ วาลกิส์ (Stoop and Wahlguist. 1985 : 196) ได้กล่าวไว้ว่าจุดมุ่งหมายในการติดตามผลคือ

1. เพื่อเป็นการให้กำลังใจแก่นักเรียนเก่าว่า โรงเรียนยังมีความสนใจในความก้าวหน้าและความสะดวกสบายของตน
2. เพื่อเป็นการวิเคราะห์ผลของหลักสูตร
3. เพื่อให้ได้เรื่องราวต่าง ๆ เกี่ยวกับงานอาชีพ
4. เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตร
5. เพื่อใช้ฝึกฝนนักเรียนตามความต้องการของสังคม
6. เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาป้องกันการออกจากโรงเรียนกลางคัน
7. เพื่อฝึกให้นักเรียนเป็นผู้ที่สามารถปรับตัวและพอใจในการเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน
8. เพื่อจัดบริการแนะแนว และจัดการศึกษา

จากการศึกษาเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาแล้ว จะเห็นได้ว่าการติดตามผลนั้น มีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อบุคลากรหลายฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องดังนี้

1. ผู้สำเร็จการศึกษาจะเกิดความรู้สึกว่า โรงเรียนหรือสถาบัน ยังเห็นความสำคัญและให้ความสนใจในตัวเขาเหล่านั้นอยู่ ซึ่งผลที่ตามมาคือ ทำให้เกิดความผูกพันต่อกันและกันเด็กที่จะให้ความช่วยเหลือเมื่อสถาบันต้องการ

2. ผู้เกี่ยวข้องในเรื่องของหลักสูตร จะช่วยให้ได้ข้อมูลเพื่อนำมาประกอบในการประเมินผลหลักสูตร และพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องตามความต้องการของผู้เรียน และตลาดแรงงานต่อไป นอกจากนี้ ยังใช้พิจารณาในการจัดการศึกษาให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษา (Post-graduates) และการศึกษาผู้ใหญ่ด้วย (Lefever, Turrel and Weitzel. 1950 : 546)

3. ผู้ให้คำปรึกษา (Counselor) ข้อมูลที่ได้จากการติดตามผล จะเป็นข้ออ้างอิง

ที่จะนำมาประกอบในการแนะแนวแก่นักเรียนหรือนักศึกษาในปัจจุบันที่จะตัดสินใจในการเลือกอาชีพ หรือศึกษาต่อหลังจากที่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว (บุญจิตต์ ณ ลำเลียง. 2512 : 9)

วิธีดำเนินการติดตามผล

ในการดำเนินการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษานี้ เบอร์ดี้ และคนอื่น ๆ (Berdie and Others. 1963 : 156) ได้เสนอแนะแนวทางในการดำเนินการติดตามผลไว้ว่า

1. ประชุมปรึกษาหารือระหว่างคณะผู้บริหารการศึกษา ถึงความต้องการในการติดตามผล และเรื่องราวต่าง ๆ ที่ต้องการศึกษา
2. ตั้งวัตถุประสงค์และประโยชน์ที่สถานศึกษาจะได้รับ
3. จัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงานในการศึกษาติดตามผล
4. นำวัตถุประสงค์และข้อเสนอแนะต่าง ๆ ไปทบทวนร่วมกับคณะครู และบุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งหมด เพื่อฝังข้อเสนอแนะและขอความช่วยเหลือ
5. วิธีการและขบวนการต่าง ๆ รวมทั้งการวิเคราะห์ผล จะต้องมีความเชื่อถือได้ ดังนั้น จึงควรอาศัยผู้เชี่ยวชาญพิเศษ ซึ่งได้แก่ นักสถิติ นักวิจัย เพื่อช่วยในการวางแผน และเขียนแบบสอบถาม
6. มีการวางแผนและเตรียมงานอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูล
7. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง อาจเลือกตามปีที่สำเร็จจากชั้นเรียน หรือจากกลุ่มเฉพาะก็ได้ตามความเหมาะสม
8. ต้องตัดสินใจล่วงหน้าว่าอย่างน้อย ควรจะได้แบบสอบถามคืนมาเท่าใด เพราะการได้รับคืนมาทั้งหมดย่อมเป็นไปได้ แต่ถ้าได้รับคืนมาน้อยเกินไปก็จะไม่ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ในการสรุปผล
9. นำผลที่ได้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์

ดีม (Deam. 1970 : 674) ได้ทำการวิจัย เกี่ยวกับวิธีการที่ใช้ในการติดตามผล ผู้สำเร็จการศึกษา และความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อวิธีการเหล่านั้น ผลการวิจัยพบว่าแนวทางที่จะนำไปใช้ในการดำเนินการติดตามผล มีดังนี้

1. วัตถุประสงค์เบื้องต้นในการติดตามผล ควรจะประเมิณและปรับปรุงเกี่ยวกับการดำเนินการของสถาบันว่า บรรลุวัตถุประสงค์ของสถาบันหรือไม่ และเรื่องเนื้อหา หลักสูตร บริการแนะแนว และการสอน
2. ควรมีหน่วยงานเฉพาะเพื่อการศึกษาติดตามผล ซึ่งจะมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง
3. การดำเนินงานของหน่วยงาน จะต้องอยู่ภายใต้การสั่งการ ของคณะกรรมการบริหารงาน ซึ่งประกอบด้วยคณาจารย์ ผู้บริหาร นักศึกษาปัจจุบัน และกรรมการที่อยู่นอกวงการศึกษา
4. ข้อมูลที่ได้จากการติดตามผลนี้ ควรจัดพิมพ์เผยแพร่ให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษาได้รับทราบด้วย
5. ข้อเท็จจริงที่ควรรวบรวมได้จากนักศึกษาเก่า ได้แก่ งานที่นักศึกษาเก่าทำอยู่หรืองานที่ทำหลังจากออกจากสถาบันการศึกษาแล้ว ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเพิ่มสถาบันการศึกษาปัจจุบันและอนาคต ความพึงพอใจในการประกอบอาชีพของนักศึกษา และความประทับใจที่ได้รับจากสถาบันการศึกษา
6. วิธีการที่ใช้ในการติดตามผล ควรจะประกอบด้วยวิธีการต่าง ๆ รวมกัน เช่นรายงานจากนายจ้าง การสัมภาษณ์ รายงานจากสถาบันการศึกษา การติดต่อทางโทรศัพท์ และการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์
7. เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ รายงานจากนายจ้าง และจากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ การวิเคราะห์บันทึกต่าง ๆ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และแบบแสดงความคิดเห็น
8. แหล่งต่าง ๆ ที่ควรติดต่ออย่างสม่ำเสมอเพื่อช่วยในการติดตามผล ได้แก่ นักศึกษาเก่าผู้บังคับบัญชาหรืออาจารย์ที่ปรึกษาของนักศึกษา อาจารย์ อาจารย์แนะแนว ผู้บริหารของสถาบันการศึกษาชั้นสูง รวมทั้งนายทะเบียน

9. ควรจะมีการคำนวณค่าใช้จ่าย และจัดตั้งงบประมาณเฉพาะไว้ ในงบประมาณประจำปีของสถาบันการศึกษานั้น ๆ

10. สถาบันการศึกษา ควรพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงแก้ไขวิธีการเมื่อปรากฏผลว่าการดำเนินงานมีสิ่งบกพร่อง

11. สิ่งที่สถาบันควรจัดทำคือ การเตรียมนักศึกษารุ่นใหม่เพื่อการติดตามผลในอนาคตจัดทำทำเนียบนักศึกษาเก่าให้ทันสมัยอยู่เสมอ จัดวางแผนร่วมเพื่อการศึกษาติดตามผลของสถาบันการศึกษา และวางแผนอย่างละเอียดในการติดตามผลแต่ละครั้ง

นั่นคือ วิธีการติดตามผลนั้น การดำเนินการขั้นแรกคือ การจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเพื่อวางแผนในการปฏิบัติงานต่างๆ อย่างมีขั้นตอน ได้แก่ การตั้งวัตถุประสงค์ของการติดตามผล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลงบประมาณที่ใช้ในการวิเคราะห์และสรุปผลอย่างมีหลักการ การนำผลที่ได้ไปใช้ประโยชน์อย่างจริงจัง และการเผยแพร่ผลที่ได้รับไปสู่บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบอย่างทั่วถึง

ในส่วนที่เกี่ยวกับวิธีดำเนินการติดตามผลนี้ นอร์ริส ซีวัน และ ฮัทช์ (Norris, Zeran and Hatch. 1960 : 310) ได้ให้แนวทางในการเลือกกลุ่มตัวอย่างไว้ดังนี้

1. สถานที่ทางภูมิศาสตร์ที่จะให้ครอบคลุมพื้นที่เพียงใด และจะติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันใดบ้าง

2. ผู้ที่จะเป็นกลุ่มตัวอย่างจะเป็นประเภทใด เช่น เลือกเฉพาะผู้สำเร็จการศึกษาหรือ เฉพาะผู้ที่ออกจากสถานศึกษากลางคัน

3. ในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ควรจะเว้นระยะห่างจากเวลาที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วนานเท่าใด

4. การสุ่มตัวอย่าง ควรจะครอบคลุมระดับชั้นใดบ้าง ซึ่งทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการติดตามผลเป็นหลัก

5. จำนวนนักเรียน หรือนักศึกษา ที่จะใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างจะมีจำนวนเท่าใด จะใช้ประชากรทั้งหมดหรือจะใช้วิธีสุ่มตัวอย่างออกมา

สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ส่วนใหญ่จะใช้แบบสอบถามเป็น เครื่องมือเบอร์ดี้ และคนอื่น ๆ (Berdie and Others) ได้เสนอแนะตัวอย่างแบบสอบถาม เกี่ยวกับการติดตามผลของมหาวิทยาลัยมินโซต้า (University of Minnesota) ซึ่งประกอบ ด้วยเนื้อหาต่าง ๆ โดยแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

1. ข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ ที่อยู่ ฐานะการสมรส จำนวนบุตร ระยะเวลา ที่ทำงาน หน้าที่ และความรับผิดชอบ รายได้ ประสบการณ์ในอาชีพต่าง ๆ หลังจากสำเร็จ การศึกษาแล้ว ความรู้สึกที่มีต่องานนั้น ๆ

2. การเข้าศึกษาต่อในสถาบันชั้นสูง ได้แก่ เหตุผลที่เข้าศึกษาต่อ ผู้ให้ การสนับสนุนส่งเสริม

3. ข้อมูลอื่น ๆ เช่น การเข้าเป็นสมาชิกสมาคมต่าง ๆ หนังสือพิมพ์ที่ชอบอ่าน การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

จะเห็นได้ว่า การติดตามผล (Follow - up study) ไม่เพียงแต่เป็น การประเมินผลโปรแกรมการเรียนการสอนและผู้เรียนเท่านั้น แต่ยังเป็นสิ่งที่จะให้ความช่วยเหลือ แก่ผู้สำเร็จการศึกษาในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพของงาน เพื่อให้การทำงานดีขึ้นและมั่นคงขึ้น และช่วยประเมินผลงานที่ผ่านมาแล้วด้วย (Arbuckle. 1953 : 115) ดังนั้น การติดตามผล จึงเป็นเรื่องสำคัญที่สามารถจะใช้ได้กับผู้สำเร็จการศึกษาทุกระดับ (บุญจิตต์ ณ ลำเลียง. 2512 : 9) ทุกประเภท เพราะในฐานะของครูอาจารย์ผู้ทำการสอน ย่อมมีความสนใจที่จะ ทราบว่า นักเรียนนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วนั้น ได้ประสบความสำเร็จหรือประสบ ความล้มเหลวในการประกอบอาชีพและการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไปอย่างไร เพื่อที่จะได้ นำข้อบกพร่องต่าง ๆ เหล่านั้น มาปรับปรุงแก้ไข ให้ผู้สำเร็จการศึกษารุ่นต่อ ๆ ไป ได้ ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน ตลอดจนให้ความช่วยเหลือแก่ผู้สำเร็จการศึกษารุ่นก่อน ๆ

ที่มีปัญหาและ อุปสรรคในการทำงานได้อีกด้วย ดังจะเห็นได้จาก ผลการวิจัยเกี่ยวกับการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา ซึ่งได้มีผู้ศึกษาไว้เป็นจำนวนมาก ทั้งการวิจัยในประเทศ และการวิจัยในต่างประเทศ ทั้งในรูปของการศึกษานอกระบบและการศึกษาในระบบ ซึ่งผู้วิจัยจะได้เสนอผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งภายในประเทศและต่างประเทศต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการติดตามผล

งานวิจัยในประเทศ เกี่ยวกับการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา มีผู้ทำการวิจัย ไว้หลายเรื่องเช่น ศศิธร สิงหลชาติ (2522 : 38) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการติดตามผล นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาด้านอาชีวศึกษา (ม.ศ. 6) จากสถานศึกษาเอกชน ในช่วงปี การศึกษา 2517 - 2519 พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาได้ศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตร วิชาชั้นสูงของรัฐบาลเป็นส่วนมาก คิดเป็นร้อยละ 42:12 และมีผู้ประกอบอาชีพร้อยละ 32.12 โดยประกอบอาชีพอยู่ตามบริษัท ห้างร้านของเอกชน มีผู้ทำงานตรงตรงตามสาขาวิชา ที่เรียนมาร้อยละ 59.30 ในด้านการจัดการบริหารทางการศึกษาของสถาบันเดิมนั้น โดยส่วนรวม อยู่ในระดับพอใช้ และควรปรับปรุงในด้านการฝึกงานนอกสถานที่ บริการห้องสมุด และ บริการ ด้านสุขภาพ ส่วน สมปอง สุขเอี่ยม (2516 : 47) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการติดตามผล การประกอบอาชีพและศึกษาต่อของนักเรียนพาณิชย์การ รุ่น 2504 เฉพาะโรงเรียนรัฐบาล สังกัดกรมอาชีวศึกษาในพระนคร และธนบุรี พบว่านักเรียนชายได้เข้าศึกษาต่อร้อยละ 31.31 นักเรียนหญิงเข้าศึกษาต่อร้อยละ 16.07 ในด้านการทำงาน นักเรียนชายได้ทำงานร้อยละ 44.41 นักเรียนหญิงได้งานทำร้อยละ 34.82 งานที่นักเรียนต้องการจะทำเป็นอันดับหนึ่งคือ งานราชการ ในการทำงานนั้น นักเรียนได้นำความรู้และประสบการณ์จากโรงเรียนไปใช้ มากที่สุด ส่วนอุปสรรคในการทำงานคือขาดความชำนาญในงานที่ปฏิบัติอยู่

ในด้านการฝึกหัดครู กรมการฝึกหัดครู (2522 : 75) ได้ติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา จากสถานการฝึกหัดครูที่สอนในระดับประถมศึกษา ปีการศึกษา 2518 - 2521 โดยมีวัตถุประสงค์

ที่จะปรับปรุงหลักสูตรฝึกหัดครู ผลการวิจัยพบว่า ผู้สำเร็จการศึกษา มีเจตคติต่อหลักสูตรในระดับปานกลาง ในแง่ของความดีเด่น ความเหมาะสม ความยืดหยุ่น และ ความสามารถในการพัฒนา รวมทั้งเจตคติต่อขีดความสามารถของอาจารย์ในด้านความรู้ในเนื้อหาวิชา และความสามารถในการสอนด้วย ส่วนการแนะนำช่วยเหลือด้านปัญหาส่วนตัวอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำและ เจตคติต่อสภาวะการทำงานอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำในบางอย่าง สำหรับการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาในทัศนะของตนเองและของศึกษานิเทศก์ ปรากฏว่า ผู้สำเร็จการศึกษา มีความรู้ ความสามารถ ในการสอนระดับปานกลาง ส่วนทักษะในวิธีสอนและความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ พฤติกรรมการสอน ความเหมาะสมของอุปกรณ์การสอนอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ สำหรับด้านมนุษยสัมพันธ์ ลักษณะของความเป็นครูและการสร้างบรรยากาศในห้องเรียนอยู่ในระดับปานกลาง และค่อนข้างสูง ส่วน ชอวบ กิาวงศ์ (2514 : 61) ได้ทำการติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา ในปีการศึกษา 2509 - 2511 ในโรงเรียนประถมศึกษา ในภาคการศึกษาที่ 1 พบว่า ผู้สำเร็จหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาสำเร็จการศึกษา มีความรู้ ความสามารถทางวิชาการวิชาสามัญอยู่ในเกณฑ์ แต่ควรปรับปรุงด้านการสอน และวิธีการสอนต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับการนำไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาในชนบทให้มาก และควรเพิ่มประสบการณ์ในการฝึกสอน รวมทั้งการทำอุปกรณ์การสอน และการใช้อุปกรณ์การสอนด้วย

บุญจิตต์ ฅ ลำเลียง (2512 : 72) ได้สำรวจการทำงานของนักจิตทางการศึกษา ปีการศึกษา 2510 พบว่า นักจิตเกือบทั้งหมดประกอบอาชีพครู โดยเฉลี่ยแล้วทำการสอนสัปดาห์ละ 18 ชั่วโมงการจัดหลักสูตร การบริการห้องสมุด และกิจกรรมอื่น ๆ ของสถาบัน อยู่ในระดับดีพอสมควร แต่ส่วนใหญ่ยืนยันว่า สถาบันต่าง ๆ ควรปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยยิ่งขึ้น

เกี่ยวกับการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชาอื่น ๆ ทวีป ศิริรัตน์ (2518 : 49) ได้ทำการติดตามผลนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา

2478 - 2512 จำนวน 91 คน พบว่า ้นิดิตส่วนใหญ่ประกอบอาชีพครู อาจารย์ รองลงมาคือนักวิเคราะห์วิจัย และอุตสาหกรรม โดยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพอยู่ในกรุงเทพมหานคร ในสถานการศึกษา ระดับอุดมศึกษา และ จิรา เจือศิริภักดี (2514 : 15) ได้ติดตามผล ผู้สำเร็จการศึกษา จากโรงเรียนพยาบาลและอนามัย คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่าผู้สำเร็จการศึกษาได้ประกอบอาชีพครูพยาบาลมากที่สุด โดยให้ความเห็นว่าอาชีพนี้มีรายได้พิเศษ และมีโอกาสได้ศึกษาต่อประกอบกับมีปัญหาผูกพันกับสถานที่ทำงาน แต่ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่ ก็ไม่ได้ศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป เนื่องจากมีภาระต้องรับผิดชอบมาก ส่วน เอกธรรช อดตระ (2520 : 21) ทำการติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาตรี วิชาเอกอุตสาหกรรมศิลป์ เฉพาะผู้ที่ปฏิบัติงานอยู่ในวิทยาลัยครู พบว่า ผู้บังคับบัญชาเห็นว่า ผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดี และเสนอแนะ ให้ปรับปรุงด้านทักษะ และปลูกฝังความรับผิดชอบการบริหารจัดการโรงงานและความรู้ในการทำอุปกรณ์การสอนให้มากขึ้น ส่วนในด้านผู้สำเร็จการศึกษาเห็นว่า ตนเองมีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับปานกลางแต่มีความภูมิใจในอาชีพอยู่ในเกณฑ์สูง ผู้สำเร็จการศึกษาเสนอแนะให้เพิ่มเติมเรื่องการบริหารงานให้มีความรู้ความชำนาญ เพิ่มขึ้น และเพิ่มความรู้เกี่ยวกับงานประดิษฐ์ และศิลปหัตถกรรม

ในด้านการศึกษาของเอกชน คณะนักศึกษาฝึกหัดครูอาชีวศึกษา (2505 : 28) ได้ติดตามผลศิษย์เก่าวิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพ ปี พ.ศ. 2496 - 2504 ซึ่งเป็นการติดตามผล ผู้สำเร็จการศึกษาระยะยาวเช่นเดียวกับของ ทวีป ศิริวิรัตน์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้สำเร็จ การศึกษาแผนกวิชาเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย ได้งานทำมากที่สุด ส่วนผู้สำเร็จการศึกษา ในแผนกวิชาอาหารและโภชนาการ ส่วนใหญ่ได้งานทำเกี่ยวกับการควบคุมงานมากกว่าการ เป็นครู และวิชาที่ผู้สำเร็จการศึกษานำไปใช้มากที่สุด คือวิชาเอกของแต่ละสาขา

ในระดับปริญญาโท เสริมจิต ชูนิกิจ (2514 : 35) ได้สำรวจการทำงาน ของบัณฑิตสาขาบริหารการศึกษา พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานด้านบริหารการศึกษา และเห็นว่า

ความรู้ และประสบการณ์ ที่ได้จากการศึกษาได้นำมาใช้ในการปฏิบัติงานมากพอสมควร หลักสูตร ควรเน้นภาคปฏิบัติให้มากขึ้น และควรปรับปรุงทั้งด้านปริมาณและคุณภาพของผู้สอน ส่วน บุญชัย บุญวิรัตน์ (2517 : 53) ได้ติดตามผลการปฏิบัติงานของนิสิตปริญญาโทที่สำเร็จการศึกษาจาก วิทยาลัยวิชาการศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2500 - 2515 พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามหาบัณฑิต มีความรู้ ความสามารถ ในการปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี มีความเชื่อมั่นในตนเอง และการผลิตผลงานด้านวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง

จันทนา แสสุวรรณ (2523 : 47) ทำการติดตามผลมหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา เพื่อทราบถึงพัฒนาการและการนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาของมหาบัณฑิต ไปใช้ในการปฏิบัติงาน พบว่า มหาบัณฑิตส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษา สังกัดรัฐบาล มากที่สุด มีส่วนน้อยที่ทำหน้าที่บริหารทางด้านพลศึกษา ในด้านการนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ พบว่า นำความรู้การบริหารและการนิเทศไปใช้ปานกลาง ในด้านการปรับปรุงหลักสูตรนั้นผู้สำเร็จ การศึกษาเสนอแนะ ให้ปรับปรุงด้านเนื้อหาวิชา วิธีสอน และการจัดประสบการณ์ให้นิสิต

ทิพวรรณ ยิ้มสวัสดิ์ (2526 : 25) ได้ติดตามผลมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยา พบว่า มหาบัณฑิตส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาโดยปฏิบัติงานมากกว่า 2 ประเภท ขึ้นไป ในเวลาเดียวกันลักษณะงานที่ปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ งานสอนและงานให้บริการ ส่วนใหญ่ มหาบัณฑิต ได้ปฏิบัติงานตรงตามสาขาวิชาที่เรียน ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตรคือ ควร ปรับปรุงด้านการให้ความรู้

สำหรับ ลดาพร รวีรัฐ (2524 : 34) ได้ติดตามผลการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิต ครุศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า มหาบัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานตรงตามสาขาวิชาที่เรียน ซึ่งสอดคล้อง กับผลการวิจัย ของ ทิพวรรณ ยิ้มสวัสดิ์ และก่อนเข้าศึกษาระดับปริญญาโท มหาบัณฑิตส่วนใหญ่ มีงานทำอยู่แล้วและเมื่อสำเร็จการศึกษาก็ยังคงทำงานอยู่ที่เดิม โดยมีตำแหน่งหน้าที่สูงขึ้น มหาบัณฑิตส่วนใหญ่ พอใจในตำแหน่งหน้าที่ที่ปฏิบัติอยู่ และสามารถนำความรู้และประสบการณ์ จากการศึกษาระดับปริญญาโทไปใช้ได้มาก ปัญหา หรืออุปสรรคในการทำงานของมหาบัณฑิต

ส่วนใหญ่เนื่องจากมีงานที่รับผิดชอบมากเกินไป ไม่พอใจระบบการบริหารงาน ขาดความ
 เสมอภาคในหน่วยงาน ขาดงบประมาณและมหาดพิศส่วนใหญ่ ร้อยละ 90.26 มีความเห็นว่า
 ควรปรับปรุงหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต ในด้านการประเมินผลตนเองนั้น มหาดพิศส่วน
 ใหญ่ประเมินอยู่ในระดับดีมากทุกด้าน ยกเว้นด้านความสัมพันธ์กับชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง
 ซึ่งสอดคล้องกับผู้บังคับบัญชา ที่ได้ประเมินในด้านการติดตามผลการศึกษของผู้รับทุนรัฐบาลไทย
 ไปศึกษาต่อ ณ ต่างประเทศ ซึ่ง สุนิดา ไชยพันธ์ (2520 : 40) ได้วิจัยไว้และพบว่า
 โปรแกรมการส่งผู้รับทุนรัฐบาลไทยไปศึกษาต่อ ณ ต่างประเทศ ประสบความสำเร็จตาม
 ความมุ่งหมาย แต่ยังไม่มีประสิทธิภาพอย่างสมบูรณ์และ อรรถณ เขียรถาวร (2512 : 91)
 ได้ทำการวิจัยติดตามผลผู้สำเร็จหลักสูตรระยะสั้นจากโรงเรียนสารพัดช่างธนบุรี รุ่นที่ 16 - 17
 ไม่มีงานทำมาก่อนที่จะเข้ามาศึกษา และหลังจากสำเร็จการศึกษาแล้วประมาณสามในสี่ของผู้ที่
 ไม่เคยมีงานทำมาก่อนนั้น ได้เข้าทำงาน อุปสรรคในการทำงานคือ มีความรู้ในภาคปฏิบัติ
 น้อยเกินไป

ในด้านการวิจัยต่างประเทศจากผลการวิจัยของ คาเนอร์ (Carner. 1970 : 998)
 ซึ่งได้ติดตามผลผู้สำเร็จหลักสูตรวิชาอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นหลักสูตรที่จบในตัว พบว่านักเรียน
 ที่เรียนหลักสูตรนี้ สามารถหางานทำได้มากกว่านักเรียนที่สำเร็จหลักสูตรเตรียมวิชาอิเล็กทรอนิกส์

บาเรลลา (Barella. 1976 : 5102) ได้ทำการวิจัย เพื่อประเมินผลนักเรียนทุน
 ช่วยเหลืออาจารย์ ซึ่งได้รับปริญญาโททางสาครศาสตร์อุตสาหกรรม พบว่า มีผู้รับทุนบางส่วน
 ได้ศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น และสำเร็จการศึกษาแล้ว บางส่วนอยู่ในระหว่างการศึกษา สำหรับ
 หน้าที่การงานนั้นกระจายอยู่ทั่วไปในสถานศึกษาทั้งระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอาชีวศึกษา
 แต่ส่วนใหญ่อยู่ในระดับวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย งานส่วนใหญ่ที่ทำคือ ควบคุมเกี่ยวกับด้านการทดลอง
 ผู้รับทุนเห็นว่า หลักสูตรที่เรียนมีประโยชน์กับงาน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการติดตามผลนี้ จะเห็นได้ว่าการติดตามผลนั้น
 ไม่จำเป็นจะต้องติดตามเฉพาะผู้สำเร็จการศึกษา ในสถาบันการศึกษาเท่านั้น แต่อาจเป็น

การติดตามผลผู้รับการอบรมระยะสั้นต่าง ๆ หรือการติดตามผลผู้รับทุนรัฐบาลไทย ดัง เช่นที่
 สุจินดา ไชยพันธ์ ได้วิจัยไว้ แต่อย่างไรก็ตาม วัตถุประสงค์ของการติดตามผลส่วนใหญ่ที่ได้มี
 ผู้ศึกษากันคือ การสำรวจอาชีพของผู้สำเร็จการศึกษา การสำรวจการนำความรู้และประสบการณ์
 จากสถานศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อในระดับสูง การประเมิน
 ความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงาน การสำรวจความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาที่มีต่อ
 สถานศึกษา และการจัดหลักสูตร โดยงานวิจัยต่าง ๆ เหล่านี้ บางส่วนได้มุ่งที่จะนำข้อมูลที่ได้
 มาปรับปรุงหลักสูตรของสถาบันให้เหมาะสมยิ่งขึ้น และส่วนใหญ่จะเป็นการติดตามผลในระยะสั้น
 โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาด้านอาชีวศึกษา แต่ในการวิจัยครั้งนี้
 ผู้วิจัยได้ศึกษา เกี่ยวกับการติดตามผลระยะยาวของผู้สำเร็จ การศึกษาระดับปริญญา
 ศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปกรรม วิชาเอกออกแบบศิลปประยุกต์ คณะศิลปกรรม สถาบัน
 เทคโนโลยีราชมงคล เท่านั้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการ

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า แบ่งออกเป็น ขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า มี 2 กลุ่ม คือ

1. ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปกรรม วิชาเอกออกแบบศิลปประยุกต์ คณะศิลปกรรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ระหว่างปีการศึกษา 2532 ถึงปีการศึกษา 2534 จำนวน 202 คน

2. อาจารย์ผู้สอนในภาควิชาออกแบบศิลปประยุกต์ คณะศิลปกรรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ที่ทำการสอนระหว่างปีการศึกษา 2532 ถึง ปีการศึกษา 2534 จำนวน 8 คน

กลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปกรรม วิชาเอก

ออกแบบศิลปประยุกต์ คณะศิลปกรรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ระหว่างปีการศึกษา 2532 ถึงปีการศึกษา 2534 จำนวน 152 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยใช้ปีการศึกษา เป็นชั้นของการสุ่ม ในแต่ละปีการศึกษาทำการสุ่มผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 75 ดังแสดงในตาราง 1 ดังนี้

ตาราง 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างของผู้สำเร็จการศึกษา ซึ่งได้รายการสุ่มแบบแบ่งชั้น ในแต่ละปีการศึกษา

ปีการศึกษา	จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
2532	71	53
2533	61	46
2534	70	53
รวม	202	152

2. อาจารย์ผู้สอนในภาควิชาออกแบบศิลปประยุกต์ คณะศิลปกรรม สถาบันเทคโนโลยี-
ราชมงคล จำนวน 8 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือ 2 ชุด คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ซึ่งมีรายละเอียดของขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปกรรม วิชาเอก ออกแบบศิลปประยุกต์ คณะศิลปกรรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล หนังสือและเอกสารเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา รวมทั้งขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้

2. สร้างนิยามเชิงปฏิบัติการของเครื่องมือ

3. สร้างแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

3.1 แบบสอบถาม ประกอบด้วย คำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List) แบบปลายเปิด (Open - Ended) และแบบประมาณค่า (Rating Scale) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัว

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหา และทักษะที่ส่งผลในการปฏิบัติงาน โดยมีประเด็นหลักในการถาม 2 ประเด็น คือ เนื้อหาและทักษะที่ได้จากวิชาการศึกษาพื้นฐานและเนื้อหาและทักษะที่ได้จากสาขางานเฉพาะ

ตอนที่ 3 ปัญหาในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 4 ความต้องการในการปฏิบัติงาน

3.2 แบบสัมภาษณ์ กำหนดขอบข่ายการสัมภาษณ์ ความคิดเห็นของอาจารย์ เกี่ยวกับเนื้อหาและทักษะที่จำเป็นต่อผู้สำเร็จการศึกษาด้านเนื้อหาและทักษะที่จัดการเรียนการสอน และแนวคิดที่เกี่ยวกับผู้ใช้ผลผลิต หรือผลงานของผู้สำเร็จการศึกษา โดยใช้คำถามที่มีโครงสร้างไม่แน่นอน (Unstructured)

4. นำแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณารายข้อ แล้วนำมาปรับปรุง และทดลองกับผู้สำเร็จการศึกษาที่จบหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปกรรม วิชาเอกออกแบบศิลปประยุกต์ ในปีการศึกษา 2532 ถึงปีการศึกษา 2534

ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา ซึ่งระบุค่าความเชื่อมั่นเป็นตอน ๆ ดังตาราง

ตาราง 2 ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ความคิดเห็น	ค่าความเชื่อมั่น
- ด้านเนื้อหาและทักษะที่ได้จากวิชาพื้นฐาน	.69
- ด้านเนื้อหาและทักษะที่ได้จากสถานการณ์เฉพาะ	.73
- ปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติงาน	.58

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้สำเร็จการศึกษา ผู้วิจัยใช้รายชื่อและที่อยู่ของผู้สำเร็จการศึกษาจากแผนทะเบียนและวัดผลของคณะศิลปกรรม และสำนักบริหารทางวิชาการและทดสอบ ตามจำนวนที่ครอบคลุมขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ และส่งหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปให้ผู้สำเร็จการศึกษาโดยทางไปรษณีย์และติดต่อกับตนเองกับผู้ที่สามารถติดต่อได้โดยผู้วิจัยได้กำหนดหมายเลขของผู้ตอบแบบสอบถามไว้ เพื่อความสะดวกในการตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ให้ความสะดวกแก่ผู้ตอบในการส่งแบบสอบถามคืน โดยการพิมพ์ชื่อและที่อยู่ของผู้วิจัย พร้อมติดแสตมป์ไว้ในแบบสอบถามที่จะส่งกลับคืนด้วย

ส่วนการเก็บรวบรวมข้อมูลจากอาจารย์ผู้สอน ผู้วิจัยได้นัดวันเวลาของการสัมภาษณ์ และทำการสัมภาษณ์ตามขอบข่ายของการสัมภาษณ์ที่กำหนด ด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมมาทำการวิเคราะห์ ดังนี้

1. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพส่วนตัว วิเคราะห์ด้วยค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหา
และทักษะที่ส่งผลในการปฏิบัติงาน วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบน
มาตรฐาน (Standard Deviation)

เกณฑ์การกำหนดน้ำหนักคะแนน ผู้วิจัยได้กำหนดน้ำหนักคะแนนของระดับการปฏิบัติดังนี้

ปฏิบัติมากที่สุด	กำหนดน้ำหนัก	5
ปฏิบัติมาก	กำหนดน้ำหนัก	4
ปฏิบัติปานกลาง	กำหนดน้ำหนัก	3
ปฏิบัติน้อย	กำหนดน้ำหนัก	2
ปฏิบัติน้อยมาก	กำหนดน้ำหนัก	1
ไม่ปฏิบัติ	กำหนดน้ำหนัก	0

ตอนที่ 3 ปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา วิเคราะห์
ด้วยค่าร้อยละ

2. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน ใช้วิธีการประมวลผลจาก
การสัมภาษณ์ โดยกำหนดเป็นข้อข้อย่อยเนื้อหาแต่ละประเด็น

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา

สายยศ. 2528 : 171)

$$L = \frac{n}{n - 1} \left(1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right)$$

เมื่อ	L	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	n	แทน	จำนวนข้อของแบบทดสอบ
	s_i^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนเป็นรายข้อ
	s_t^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด

2. สถิติที่ใช้ในการวิจัย (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2528 : 59)

2.1 ค่าเฉลี่ย ใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	X	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนน
	n	แทน	จำนวนคะแนนทั้งหมด

2.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา

สายยศ. 2528 : 62)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum (X - \bar{X})^2}{n - 1}}$$

เมื่อ	S.D. แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
	$\bar{X}$ แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
	n แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
	n-1	เป็นจำนวนตัวแปรอิสระ (Degree of Freedom)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ และอักษรย่อ

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายสัญลักษณ์ และอักษรย่อ เพื่อสื่อความหมายในการเสนอผลการวิจัย ดังนี้

N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอเป็นลำดับดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของผู้สำเร็จการศึกษา เสนอด้วยคำร้อยละ
2. ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหาและทักษะที่ส่งผลในการปฏิบัติงาน

เสนอด้วยค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. ปัญหาในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา เสนอด้วยคำร้อยละ
4. ความต้องการในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา เสนอด้วยคำร้อยละ
5. ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาและทักษะที่จำเป็นต่อผู้สำเร็จ

การศึกษา เสนอด้วยรูปแบบการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถานภาพส่วนตัวของผู้สำเร็จการศึกษา

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจมาวิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการวิเคราะห์เป็นลำดับดังนี้

1.1 สถานภาพของผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับสาขางานเฉพาะ เพศ อายุ ซึ่งจำแนกตามปีการศึกษาที่สำเร็จ

ตาราง 3 สถานภาพของผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับสาขางานเฉพาะ เพศ และอายุ จำแนกตามปีการศึกษาที่สำเร็จ

สาขางานเฉพาะ/ ปีการศึกษา/เพศ		ออกแบบพาณิชย์ศิลป์			ออกแบบผลิตภัณฑ์			ออกแบบตกแต่ง			รวม
		2532			2533			2534			
		ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	
อายุ											
ตั้งแต่ 24 - 26	N	42	7	49	27	17	44	29	22	51	144
	ร้อยละ	79.25	13.21	92.46	58.70	36.96	95.66	54.72	41.51	96.23	94.74
ตั้งแต่ 26 - 28	N	2	1	3	2	-	2	1	1	2	7
	ร้อยละ	3.77	1.89	5.66	4.35	-	4.35	1.89	1.89	3.78	4.60
ตั้งแต่ 28 - 30	N	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1
	ร้อยละ	1.89	-	1.89	-	-	-	-	-	-	0.66
รวม	N	45	8	53	29	17	46	30	23	53	152
	ร้อยละ	84.91	15.10	100.01	63.05	36.96	100.01	56.61	43.40	100.01	100

ผลจากการวิเคราะห์สถานการณ์เกี่ยวกับสาขางานเฉพาะ เพศ และอายุ
ของผู้สำเร็จการศึกษา ซึ่งจำแนกตามปีการศึกษาที่สำเร็จ พบว่าผู้สำเร็จการศึกษาทุกสาขางานเฉพาะ ซึ่งได้แก่สาขางานเฉพาะออกแบบพาณิชย์ศิลป์ ออกแบบตกแต่ง และออกแบบผลิตภัณฑ์ เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ผู้สำเร็จการศึกษามีอายุอยู่ในช่วงตั้งแต่ 24 - 26 ปี

1.2 สถานภาพเกี่ยวกับการประกอบอาชีพของผู้สำเร็จการศึกษา จำแนกตามปีการศึกษาที่สำเร็จ

ตาราง 4 สถานภาพเกี่ยวกับการประกอบอาชีพของผู้สำเร็จการศึกษา จำแนกตามปีการศึกษาที่สำเร็จ

ปีการศึกษา อาชีพ	25๖2		2533		2534		รวม	
	N	ร้อยละ	N	ร้อยละ	N	ร้อยละ	N	ร้อยละ
ครู - อาจารย์	7	13.21	4	8.70	3	5.66	14	9.21
นักออกแบบพาณิชย์ศิลป์	16	30.19	13	28.26	13	24.53	42	27.63
นักออกแบบตกแต่ง	18	33.96	17	36.96	23	43.40	58	38.16
นักออกแบบผลิตภัณฑ์	12	22.64	12	26.08	14	26.41	38	25.00
อื่น ๆ								
รวม	53	100	46	100	53	100	152	100

ผลจากการวิเคราะห์สถานภาพเกี่ยวกับการประกอบอาชีพของผู้สำเร็จการศึกษา พบว่าผู้สำเร็จการศึกษาในแต่ละปีการศึกษาส่วนมากไม่ประกอบอาชีพครู คือ เป็นนักออกแบบ พาณิชยศิลป์ร้อยละ 27.63 นักออกแบบตกแต่งร้อยละ 38.16 นักออกแบบผลิตภัณฑ์ร้อยละ 25.00 ส่วนน้อยประกอบอาชีพครู คือ ร้อยละ 9.21

2. ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหา และทักษะที่ส่งผลในการปฏิบัติงาน
ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจมาวิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการวิเคราะห์
เป็นลำดับดังนี้

2.1 ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหาและทักษะที่ได้จากวิชา
การศึกษาพื้นฐาน

ตาราง 5 ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหา และทักษะที่ได้จากวิชา
การศึกษาพื้นฐานที่ส่งผลในการปฏิบัติงาน จำแนกตามสาขางานเฉพาะ

เนื้อหาและทักษะที่ใช้ปฏิบัติงาน	สาขางานเฉพาะ								
	ออกแบบพาณิชย์ศิลป์			ออกแบบตกแต่ง			ออกแบบผลิตภัณฑ์		
	อันดับ	$\bar{x}$	S.D.	อันดับ	$\bar{x}$	S.D.	อันดับ	$\bar{x}$	S.D.
1. วิเคราะห์หลักสูตร และจัดหลักสูตร ได้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น	10	1.23	0.75	13	0.16	0.54	13	0.30	0.69
2. นำเทคนิคการเลือกผลิต การใช้และ การบำรุงรักษาสื่อ เครื่องมือไปใช้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	11	1.11	1.66	10	0.44	0.54	10	0.51	1.40
3. วิเคราะห์จุดประสงค์ วิเคราะห์ ข้อสอบ และประเมินผลได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	13	0.30	0.95	12	0.35	0.93	12	0.36	0.99
4. เลือกและสร้างเครื่องมือวัดที่ เหมาะสมกับงานที่ปฏิบัติ	12	0.49	1.10	11	0.42	1.11	11	0.49	1.10
5. ถ่ายโยงความรู้ และทักษะหรือปฏิบัติ งานโดยคำนึงถึงความแตกต่าง ระหว่าง บุคคล ความพร้อมและแรง จูงใจ	3	2.79	1.01	6	2.77	1.22	7	2.36	1.05

ตารางที่ 5 (ต่อ)

กิจกรรมที่ ๕

เนื้อหาและทักษะที่ใช้ปฏิบัติงาน	สาขางานเฉพาะ								
	ออกแบบพาณิชย์ศิลป์			ออกแบบตกแต่ง			ออกแบบผลิตภัณฑ์		
	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.
6. ใช้กิจกรรมทางพลศึกษาสร้างสมรรถภาพทางกาย	6	2.55	0.87	9	2.04	0.68	8	1.60	1.48
7. ใช้กิจกรรมนันทนาการเพื่อผ่อนคลายและสร้างมนุษยสัมพันธ์	4	2.66	1.25	7	2.66	1.18	6	2.55	1.44
8. นำความรู้ทางภาษาไทยไปใช้ในการสื่อสาร วิเคราะห์สาระสำคัญของข้อความ และคำพูดให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน	1	3.32	0.80	1	3.80	1.11	2	3.60	1.19
9. นำความรู้ทางภาษาอังกฤษไปพัฒนาทักษะการอ่าน การฟังเรื่องราวเกี่ยวกับสาขาวิชาชีพ	9	1.28	0.89	3	3.19	0.79	9	0.83	1.48
10. จัดเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอข้อมูลได้อย่างเป็นระบบและเข้าใจง่าย	7	2.28	0.66	5	3.08	1.02	5	2.70	1.50

ตารางที่ 5 (ต่อ)

เนื้อหาและทักษะที่ใช้ปฏิบัติงาน	สาขางานเฉพาะ								
	ออกแบบพาณิชย์ศิลป์			ออกแบบตกแต่ง			ออกแบบผลิตภัณฑ์		
	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.
11. นำข้อมูลที่มีอยู่ไปวิเคราะห์ ทดลองค้นคว้า หรือวิจัยพัฒนางานที่ปฏิบัติ	8	2.17	0.61	8	2.40	1.32	4	2.74	1.22
12. ปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงสภาพเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม	5	2.57	1.20	2	3.45	1.25	1	3.06	0.88
13. ปฏิบัติงานโดยใช้สิ่งแวดล้อมทั้งด้านมนุษย์ สิ่งมีชีวิตอื่น และสิ่งไม่มีชีวิตอย่างมีคุณภาพ	2	2.89	1.38	4	3.15	1.60	3	3.17	1.43

ผลจากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหา และทักษะที่ได้จาก วิชาการศึกษาค้นคว้าที่ส่งผลในการปฏิบัติงาน พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาสาขางานเฉพาะออกแบบ-พาณิชย์ศิลป์ และออกแบบตกแต่ง มีความคิดเห็นว่าเนื้อหาและทักษะด้านการนำความรู้ทางภาษาไทยไปใช้ในการสื่อสาร วิเคราะห์สาระสำคัญของข้อความและคำพูดให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานมากที่สุด (อันดับ 1) มีค่าเฉลี่ย 3.32 และ 3.80 ตามลำดับ ส่วนผู้สำเร็จการศึกษาสาขางานเฉพาะออกแบบผลิตภัณฑ์มีความคิดเห็นว่าสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานมากเป็นอันดับ 2 มีค่าเฉลี่ย 3.60

ในทางกลับกันผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหา และทักษะที่ได้จาก วิชาการศึกษาพื้นฐานส่งผลในการปฏิบัติ 4 อันดับสุดท้ายสอดคล้องกัน คือ

1. ผู้สำเร็จการศึกษาสาขางานเฉพาะออกแบบตกแต่ง และออกแบบผลิตภัณฑ์ มีความคิดเห็นว่าเนื้อหา และทักษะด้านการวิเคราะห์หลักสูตร และจัดหลักสูตรได้สอดคล้อง กับสภาพท้องถิ่น นำไปใช้ในการปฏิบัติงานน้อยที่สุด (อันดับ 13) โดยมีค่าเฉลี่ย 0.54 และ 0.30 ตามลำดับ ในขณะที่ผู้สำเร็จการศึกษาสาขางานเฉพาะออกแบบพาณิชย์ศิลป์ มีความคิดเห็นว่า นำไปใช้ในการปฏิบัติงานน้อย (อันดับ 10) มีค่าเฉลี่ย 1.23

2. ผู้สำเร็จการศึกษาสาขางานเฉพาะออกแบบตกแต่ง และออกแบบผลิตภัณฑ์ มีความคิดเห็นว่าเนื้อหาและทักษะด้านการวิเคราะห์จุดประสงค์ วิเคราะห์ข้อสอบ และ ประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ นำไปใช้ในการปฏิบัติงานน้อย (อันดับ 12) มีค่าเฉลี่ย 0.35 และ 0.36 ตามลำดับ ในขณะที่ผู้สำเร็จการศึกษาสาขางานเฉพาะออกแบบพาณิชย์ศิลป์ มีความคิดเห็นว่า นำไปใช้ได้น้อยที่สุด (อันดับ 13) มีค่าเฉลี่ย 0.30

3. ผู้สำเร็จการศึกษาทั้ง 3 สาขางานเฉพาะมีความคิดเห็นว่า เนื้อหาและทักษะ ด้านการเลือกและสร้างเครื่องมือวัดที่เหมาะสมกับงานที่ปฏิบัติ นำไปใช้ในการปฏิบัติงานน้อย ในลำดับที่ใกล้เคียงกันโดยผู้สำเร็จการศึกษาสาขางานเฉพาะออกแบบตกแต่ง และออกแบบผลิตภัณฑ์ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเดียวกันคืออันดับที่ 11 มีค่าเฉลี่ย 0.42 และ 0.49 ตามลำดับ ในขณะที่ผู้สำเร็จการศึกษาสาขางานเฉพาะออกแบบพาณิชย์ศิลป์ มีอันดับความคิดเห็นอยู่ในอันดับ 12 มีค่าเฉลี่ย 0.49

4. ผู้สำเร็จการศึกษาทั้ง 3 สาขางานเฉพาะมีความคิดเห็นว่า นำเทคนิคการเลือก ผลิต การใช้ และการบำรุงรักษาสื่อ เครื่องมือไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นำไปใช้ในการ ปฏิบัติงานน้อยในลำดับที่ใกล้เคียงกัน โดยผู้สำเร็จการศึกษาสาขางานเฉพาะออกแบบ ตกแต่ง และออกแบบผลิตภัณฑ์ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเดียวกัน คืออันดับที่ 10 มีค่าเฉลี่ย 0.44 และ 0.51 ตามลำดับ ในขณะที่ผู้สำเร็จการศึกษาสาขางานเฉพาะออกแบบพาณิชย์ศิลป์ มีอันดับความคิดเห็นอยู่ในอันดับ 11 มีค่าเฉลี่ย 1.11

ตาราง 6 ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษา สาขางานเฉพาะออกแบบพาณิชย์ศิลป์เกี่ยวกับเนื้อหา และทักษะที่ได้จากวิชาชีพบังคับเฉพาะสาขาที่ส่งผลในการปฏิบัติงาน

ลำดับที่	เนื้อหาและทักษะที่ใช้ปฏิบัติงาน	N	$\bar{X}$	S.D.
1.	ออกแบบโฆษณาได้สอดคล้องเหมาะสมกับเรื่องและรูป	53	3.45	1.28
2.	วางแผนระบบการทำงานโฆษณา	53	3.34	1.19
3.	นำเทคนิควิธีการกำหนดน้ำหนัก และสีไปใช้ในการออกแบบงานศิลป์ได้เหมาะสม	53	3.09	1.01
4.	งานออกแบบโฆษณาที่ผลิต เป็นไปตามพระราชบัญญัติควบคุมการโฆษณา	50	3.02	0.94
5.	วิเคราะห์ระบบการทำต้นฉบับ และทำต้นฉบับได้ตามความต้องการของตลาด	53	2.79	1.08
6.	นำความรู้เรื่องโครงสร้าง คุณสมบัติของสื่อ วัสดุ ไปสร้างสรรค์เป็นงานชิ้นใหม่	52	2.52	1.09
7.	นำความรู้เรื่องโครงสร้าง คุณสมบัติของสื่อ วัสดุ ไปสร้างสรรค์โดยพัฒนาของเก่าให้เป็นงานชิ้นใหม่	52	2.31	1.18
8.	จัด เก็บรักษาสังพิมพ์ให้คงคุณภาพ	53	2.19	1.54
9.	วิเคราะห์งานออกแบบโฆษณาของผู้อื่น และนำมาปรับปรุงงานของตนเอง	53	2.06	1.20

ตาราง 6 (ต่อ)

ลำดับที่	เนื้อหาและทักษะที่ใช้ปฏิบัติงาน	N	$\bar{X}$	S.D.
10.	ออกแบบฉากและเวทีโดยคำนึงถึง การเลือกแสงสี และเสียง ได้สอดคล้องกับโครงสร้างและเรื่องราว	53	1.92	1.36
11.	รับออกแบบการพิมพ์ และมีทักษะในการคำนวณ	53	1.85	1.23
12.	นำเครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์ และเทคโนโลยีใหม่มาใช้ในการออกแบบพาดิซายศิลป์	53	1.83	1.12
13.	ออกแบบฉากและเวทีโดยคำนึงถึง โครงสร้าง	53	1.72	1.04
14.	วิเคราะห์ และจัดหาแหล่งข้อมูลในการโฆษณา	53	1.47	1.10

ผลจากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษา สาขางานเฉพาะออกแบบพาดิซายศิลป์ เกี่ยวกับเนื้อหาและทักษะที่ได้จากวิชาชีพบังคับเฉพาะสาขาที่ส่งผลในการปฏิบัติงานพบว่า ด้านออกแบบโฆษณาได้สอดคล้องเหมาะสมกับเรื่องและรูปส่งผลในการปฏิบัติงานมากที่สุด รองลงมาคือ วางแผนระบบการทำงานโฆษณา และนำเทคนิควิธีการกำหนดน้ำหนักและสีไปใช้ในการออกแบบงานศิลป์ได้เหมาะสม โดยมีค่าเฉลี่ย 3.45 3.34 และ 3.09 ตามลำดับ ส่วนความคิดเห็นในเนื้อหาและทักษะที่ส่งผลในการปฏิบัติงานน้อยที่สุด คือ วิเคราะห์และจัดหาแหล่งข้อมูลในการโฆษณา สูงขึ้นไป คือออกแบบฉากและเวทีโดยคำนึงถึง โครงสร้าง และนำเครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์และเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการออกแบบพาดิซายศิลป์ โดยมีค่าเฉลี่ย 1.47 1.72 และ 1.83 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็น พบว่า ความคิดเห็นด้านจัดเก็บรักษาสังพิมพ์ให้คงคุณภาพ มีความเบี่ยงเบนมากที่สุด คือ 1.54 และด้านงานออกแบบโฆษณาที่ผลิตเป็นไปตามพระราชบัญญัติควบคุมการโฆษณา มีความเบี่ยงเบนน้อยที่สุด คือ 0.94

ตาราง 7 ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษา สาขางานเฉพาะออกแบบตกแต่งเกี่ยวกับเนื้อหา
และทักษะที่ได้จากวิชาชีพบังคับเฉพาะสาขาที่ส่งผลในการปฏิบัติงาน

ลำดับที่	ทักษะและเนื้อหาที่ใช้ปฏิบัติงาน	N	$\bar{X}$	S.D.
1.	ออกแบบตกแต่งงานลักษณะต่าง ๆ ได้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด	52	4.32	1.00
2.	ออกแบบตกแต่งงาน เช่น ตกแต่งภายในที่อยู่อาศัยสำนักงาน ด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่	52	4.08	0.94
3.	ออกแบบเครื่องเรือนโดยคำนึงถึงประโยชน์ใช้สอยและหน้าที่ของการใช้ ตลอดจนความเหมาะสมกับวัสดุ	52	3.92	1.19
4.	ออกแบบตกแต่งได้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม ปัญหาและความต้องการของสังคม	52	3.89	0.95
5.	ใช้วิทยาการที่ทันสมัย บำรุงรักษา วัสดุที่ออกแบบตกแต่ง	52	3.85	0.57
6.	ออกแบบเครื่องเรือน และเลือกวัสดุในการออกแบบได้เหมาะสมกับรูปแบบสากล	52	3.70	0.82
7.	ออกแบบเครื่องเรือนรูปแบบแปลก และหรือใหม่	52	3.70	1.10
8.	ออกแบบเครื่องเรือน และเลือกวัสดุในการออกแบบได้เหมาะสมกับรูปแบบประจำชาติ	52	3.68	0.98
9.	วิเคราะห์ปัญหา และความต้องการ การออกแบบ-ตกแต่งของตลาด	52	3.62	1.02

ตาราง 7 (ต่อ)

ลำดับที่	ทักษะและเนื้อหาที่ใช้ปฏิบัติงาน	N	$\bar{X}$	S.D.
10.	เลือกวัสดุอุปกรณ์มาใช้งานได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ	52	3.55	1.29
11.	ดำเนินการเสนอแบบ และดำเนินงานตามแบบอย่าง เป็นขั้นตอน	52	3.34	1.48
12.	ดูแล รักษา และซ่อมแซมวัสดุ อุปกรณ์การออกแบบให้คงคุณภาพ	52	3.32	1.00
13.	รู้แหล่งผลิต และจัดหาวัสดุ และอุปกรณ์การออกแบบที่ทันสมัย	51	3.23	1.25
14.	บาก เชื่อม และยึดต่อเครื่องเรือนได้สวยงาม และมั่นคง	52	2.09	1.75

ผลจากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษา สาขางานเฉพาะออกแบบ ตกแต่งเกี่ยวกับเนื้อหาและทักษะที่ได้จากวิชาชีพบังคับเฉพาะสาขาที่ส่งผลในการปฏิบัติงาน พบว่า ด้านออกแบบตกแต่งงานลักษณะต่าง ๆ ได้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดส่งผลในการปฏิบัติงานมากที่สุด รองลงมา คือออกแบบตกแต่งงาน เช่น ตกแต่งภายในที่อยู่อาศัย สำนักงานด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ และออกแบบเครื่องเรือนโดยคำนึงถึงประโยชน์ใช้สอย และหน้าที่ของการใช้ ตลอดจนความเหมาะสมกับวัสดุ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.32 4.08 และ 3.92 ตามลำดับ ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาและทักษะที่ส่งผลในการปฏิบัติงาน

น้อยที่สุด คือ การบาก เชื่อม และยึดต่อเครื่องเรือนได้สวยงาม และมั่นคงสูงขึ้นไป
คือรู้แหล่งผลิต และจัดหาวัสดุ อุปกรณ์การออกแบบที่ทันสมัย และดูแลรักษา และซ่อมแซม
วัสดุอุปกรณ์การออกแบบให้คงคุณภาพ โดยมีค่าเฉลี่ย 2.09 3.23 และ 3.32 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็น พบว่า ความคิดเห็น
ด้านการบาก เชื่อม และยึดต่อเครื่องเรือนได้สวยงามและมั่นคง มีความเบี่ยงเบนมากที่สุด
คือ 1.75 และด้านการใช้วิทยาการที่ทันสมัย บำรุงรักษาวัสดุที่ออกแบบตกแต่ง มีความเบี่ยงเบน
น้อยที่สุด คือ 0.57

ตาราง 8 ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษา สาขางานเฉพาะออกแบบผลิตภัณฑ์ เกี่ยวกับเนื้อหา และทักษะที่ได้จากวิชาขึ้นบังคับเฉพาะสาขาที่ส่งผลในการปฏิบัติงาน

ลำดับที่	ทักษะและเนื้อหาที่ใช้ปฏิบัติงาน	N	$\bar{X}$	S.D.
1.	นำลวดลายที่ได้รับการพัฒนาแล้วไปประยุกต์ใช้กับผลิตภัณฑ์ได้อย่างเหมาะสมทั้งประโยชน์ใช้สอย และรูปแบบ	46	3.64	0.70
2.	พัฒนาการออกแบบผลิตภัณฑ์โดยคำนึงถึงจุดเด่นด้อยของรูปแบบ วัสดุ และกระบวนการผลิตที่ผ่านมา	47	3.64	0.67
3.	สามารถออกแบบ และอ่านแบบโครงสร้างของงานผลิตภัณฑ์ได้	47	3.47	1.21
4.	ผลิตผลิตภัณฑ์ที่แปลก สวยงาม และน่าสนใจ	47	3.40	0.07
5.	เลือกใช้วัสดุที่มีคุณภาพ และประกอบโครงสร้างของงานผลิตภัณฑ์ ได้สวยงาม แปลกและคงทน	45	3.04	0.98
6.	วางแผนการลงทุน การตลาดอย่างเป็นระบบ และรัดกุม	47	2.94	1.26
7.	ออกแบบสารวัณท์โดยคำนึงถึงประโยชน์ และหน้าที่ของการใช้งาน	47	2.87	1.19
8.	เก็บ รักษาางานผลิตภัณฑ์ เช่น เครื่องใช้สำนักงาน ได้เหมาะสม	47	2.78	0.94

ตาราง 8 (ต่อ)

ลำดับที่	ทักษะและเนื้อหาที่ใช้ปฏิบัติงาน	N	$\bar{X}$	S.D.
9.	เลือกวัสดุท้องถิ่นหรือทรัพยากรธรรมชาติมาประยุกต์ใช้ในการผลิตงานผลิตภัณฑ์พื้นบ้านโดยยึดรูปแบบ และความเป็นเอกลักษณ์ของพื้นบ้าน	47	2.00	1.35
10.	ควบคุมการออกแบบ การเลือกวัสดุ การผลิตผลิตภัณฑ์พื้นบ้านให้คงคุณภาพ	47	1.53	1.78
11.	ควบคุมกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ด้วยความชำนาญและปลอดภัย	47	1.21	1.33

ผลจากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษา สาขางานเฉพาะ ออกแบบผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับเนื้อหาและทักษะที่ได้จากวิชาชีพบังคับเฉพาะสาขาที่ส่งผลในการปฏิบัติงาน พบว่า ด้านนำผลผลิตที่ได้รับการพัฒนาแล้วไปประยุกต์ใช้กับผลิตภัณฑ์ได้อย่างเหมาะสม ทั้งประโยชน์ใช้สอย และรูปแบบส่งผลในการปฏิบัติงานมากที่สุด รองลงมา คือ พัฒนาการออกแบบผลิตภัณฑ์โดยคำนึงถึงจุดเด่นด้อยของรูปแบบ วัสดุ และกระบวนการผลิตที่ผ่านมา และสามารถออกแบบ และอ่านแบบโครงสร้างของงานผลิตภัณฑ์ได้ โดยมีค่าเฉลี่ย 3.64 3.64 และ 3.47 ตามลำดับ ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหา และทักษะที่ส่งผลในการปฏิบัติงานน้อยที่สุด คือด้านควบคุมกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ด้วยความชำนาญและปลอดภัย สูงขึ้นไป คือควบคุมการออกแบบ การเลือกวัสดุ การผลิตผลิตภัณฑ์พื้นบ้านให้คงคุณภาพ และเลือกวัสดุท้องถิ่นหรือทรัพยากรธรรมชาติมาประยุกต์ใช้ในการผลิตงานผลิตภัณฑ์พื้นบ้านโดยยึดรูปแบบ และความเป็นเอกลักษณ์ของพื้นบ้าน โดยมีค่าเฉลี่ย 1.21 1.53 และ 2.00 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็น พบว่าด้านควบคุมการ
ออกแบบการเลือกวัสดุ การผลิตผลิตภัณฑ์บ้านให้คงคุณภาพ มีความเบี่ยงเบนมากที่สุด
คือ 1.78 และด้านผลิตภัณฑ์ที่แปลก สวยงาม และน่าสนใจ มีความเบี่ยงเบนน้อยที่สุด
คือ 0.07

3. ปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา

ตารางที่ ๑ สถานะปัญหาในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา จำแนกตามสาขาวิชาเฉพาะ

สถานะ	ออกแบบแนวคิดหลัก				รายละเอียดความคิดเห็น				ออกแบบผลิตภัณฑ์			
	N	ใช่	ไม่ใช่	ไม่แน่ใจ	N	ใช่	ไม่ใช่	ไม่แน่ใจ	N	ใช่	ไม่ใช่	ไม่แน่ใจ
1. ผลการเรียนรู้ตามคุณลักษณะที่คาดหวัง	53	20.75	69.81	9.43	52	67.31	28.85	3.85	47	61.70	29.75	8.51
2. สถานะที่ทำงานใช้ความรู้สำคัญกับงานด้านที่ศึกษามา	53	69.81	20.75	9.43	52	67.31	26.92	5.77	47	78.72	10.64	10.64
3. การทำวิทยานิพนธ์หรือวิทยานิพนธ์ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม	53	50.94	30.19	18.87	50	82.00	12.00	6.00	45	86.67	8.89	4.44
4. โอกาสและการสร้างผลงานให้เป็นที่ยอมรับ	53	60.38	20.75	18.87	52	71.15	9.62	19.23	47	42.55	25.53	31.91

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานะปัญหาในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษามองว่าร้อยละ 50 เห็นว่า สถานะปัญหา ซึ่งได้แก่ผลการปฏิบัติงานไม่ตรงตามข้อกำหนด ซึ่งสถานที่ทำงานให้ความสำคัญกับงานด้านที่ศึกษามา การนำเอาเนื้อหาวิชาที่เรียนมาไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน โอกาสและการสร้างผลงานให้เป็นที่ยอมรับ ใช้เพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน ยกเว้นผู้สำเร็จการศึกษาด้านสาขาเฉพาะ ออกแบบผลิตภัณฑ์ ร้อยละ 69.81 เห็นว่า ผลการเรียนรู้ตามคุณลักษณะที่คาดหวัง ไม่ใช้เพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน และผู้สำเร็จการศึกษาด้านสาขาเฉพาะออกแบบผลิตภัณฑ์ ร้อยละ 42.55 เห็นว่า โอกาสและการสร้างผลงานให้เป็นที่ยอมรับ ใช้เพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน

ตาราง 10 สภาพความต้องการในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา จำนวนตามสาขางานเฉพาะ

ลักษณะ	ออกแบบตามวิชาชีพ				ร้อยละของความคิดเห็น				ออกแบบผลิตภัณฑ์			
					ออกแบบตนเอง							
	N	ใช่	ไม่ใช่	ไม่แน่ใจ	N	ใช่	ไม่ใช่	ไม่แน่ใจ	N	ใช่	ไม่ใช่	ไม่แน่ใจ
1. การศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในระหว่างปฏิบัติงาน	53	60.38	30.19	9.43	52	82.69	9.62	7.69	46	86.76	8.70	4.35
2. ความต้องการฝึกทักษะสำหรับการปฏิบัติงาน	53	69.81	30.19	-	52	82.69	17.31	-	47	87.23	6.38	6.38
3. การก้าวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและวิทยาการสมัยใหม่	53	60.38	9.46	30.18	51	92.16	7.84	-	47	78.72	21.28	-
4. การแสดงผลงานให้ปรากฏแก่สาธารณชน	53	69.81	20.76	9.43	52	65.38	28.85	5.77	47	68.09	23.40	8.51
5. การให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ	53	39.62	50.94	9.43	52	69.23	21.15	9.62	47	61.70	21.28	17.02
6. การเป็นที่ยอมรับของบุคคลในสายงานเดียวกัน	53	39.62	20.76	39.62	52	82.69	17.31	-	47	42.55	31.91	25.53

ผลจากการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความต้องการของผู้สำเร็จการศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษามากกว่าร้อยละ 60 เป็นทุกสภาพความต้องการ ซึ่งได้แก่ การศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในระหว่างปฏิบัติงาน ความต้องการฝึกทักษะสำหรับการปฏิบัติงาน การก้าวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและวิทยาการสมัยใหม่ การแสดงผลงานให้ปรากฏแก่สาธารณชน การให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ การเป็นที่ยอมรับของบุคคลในสายงานเดียวกัน ให้ความสำคัญในการปฏิบัติงาน ยกเว้นผู้สำเร็จการศึกษาลำบากงานเฉพาะ

ออกแบบพาณิชย์ศิลป์ ร้อยละ 50.94 เห็นว่า การให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ ไม่ใช่ความต้องการในการปฏิบัติงาน และผู้สำเร็จการศึกษาสาขางานเฉพาะออกแบบพาณิชย์ศิลป์ ร้อยละ 39.62 เห็นว่าใช้ความต้องการในการปฏิบัติงานและไม่แน่ใจว่าเป็นความต้องการในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้แล้วร้อยละ 42.55 ซึ่งเป็นความคิดเห็นส่วนใหญ่ของผู้สำเร็จการศึกษาสาขางานเฉพาะออกแบบผลิตภัณฑ์ เห็นว่า ใช้ความต้องการในการปฏิบัติงาน

4. ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา และทักษะที่จำเป็นต่อผู้สำเร็จการศึกษาด้านการวิเคราะห์พบว่า

4.1 แนวคิดเกี่ยวกับเนื้อหา และทักษะที่จัดการเรียนการสอน

การเรียงลำดับของรายวิชามีความเหมาะสมดีแล้ว เนื้อหาในแต่ละรายวิชาไม่ซ้ำซ้อนกัน การจัดลำดับรายวิชาในลักษณะนี้ทำให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ และมีทักษะในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับหนึ่ง ที่จะต้องพัฒนาไปในด้านการจัดการ เนื้อหาที่จัดให้นักศึกษาเรียนบางวิชาล้าสมัยไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี กล่าวคือการจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติไม่มีครูฝึกที่ทันสมัยการเรียนการสอนในสาขาศิลปกรรมนั้นทั้งทฤษฎี และปฏิบัติ ต้องมีความสัมพันธ์ต่อกัน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน

4.2 แนวคิดเกี่ยวกับผู้ใช้ผลผลิต

ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่เป็นนักออกแบบตามสาขางานเฉพาะ มีส่วนน้อยมากที่เป็นครู-อาจารย์ และคิดว่าแนวโน้มในการผลิตนักเทคนิคควรเพิ่มในสายวิชาชีพ ในทางกลับกันควรลดการผลิตในสายศึกษาศาสตร์ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ผลผลิตสายวิชาทั้งสายวิชาชีพงานเฉพาะซึ่งมีมากกว่าทางสายศึกษาศาสตร์

สรุป และอภิปรายผล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติงาน ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปกรรม วิชาเอกออกแบบศิลปประยุกต์ คณะศิลปกรรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นด้านเนื้อหา และทักษะที่ส่งผลในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต วิชาเอกออกแบบศิลปประยุกต์ คณะศิลปกรรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
3. เพื่อศึกษาปัญหา และความต้องการของผู้สำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปกรรม วิชาเอกออกแบบศิลปประยุกต์ คณะศิลปกรรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
4. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนในสาขาศิลปกรรม วิชาเอกออกแบบศิลปประยุกต์ คณะศิลปกรรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ด้านเนื้อหา และทักษะที่จำเป็นต่อผู้สำเร็จการศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 กลุ่ม คือ

1. ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปกรรม วิชาเอกออกแบบศิลปประยุกต์ จำนวน 152 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยใช้ปีการศึกษาเป็นชั้นของการสุ่มในแต่ละปีการศึกษาทำการสุ่มผู้สำเร็จการศึกษาปีการศึกษาละ ร้อยละ 75
2. อาจารย์ผู้สอนในภาควิชาออกแบบศิลปประยุกต์ คณะศิลปกรรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล จำนวน 8 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 ชุด คือ

1. แบบสอบถามเพื่อติดตามผล ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาศิลปกรรม วิชาเอกออกแบบศิลปประยุกต์ คณะศิลปกรรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

2. แบบสัมภาษณ์ ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา และทักษะที่จำเป็นต่อผู้สำเร็จการศึกษาซึ่งแบบสัมภาษณ์ที่กำหนดขอบข่ายการสัมภาษณ์ โดยใช้คำถามที่มีโครงสร้างไม่แน่นอน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้สำเร็จการศึกษา ผู้วิจัยจะใช้รายชื่อและที่อยู่ของผู้สำเร็จการศึกษาจากแผนทะเบียนและวัดผล ของคณะศิลปกรรมและสำนักบริการทางวิชาการและทดสอบ ตามจำนวนที่ครอบคลุมขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ และส่งหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปให้ผู้สำเร็จการศึกษาโดยทางไปรษณีย์ และติดต่อดังตนเองกับผู้ที่สามารถติดต่อได้ โดยผู้วิจัยได้กำหนดหมายเลขของผู้ตอบแบบสอบถามไว้ เพื่อความสะดวกในการตรวจสอบแบบสอบถาม ที่ได้รับคืนมานอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ให้ความสะดวกแก่ผู้ตอบในการส่งแบบสอบถามคืน โดยการพิมพ์ชื่อ และที่อยู่ของผู้วิจัยพร้อมติดแสตมป์ไว้ในแบบสอบถามที่จะส่งกลับคืนด้วย

ส่วนการเก็บรวบรวมข้อมูลจากอาจารย์ผู้สอน ผู้วิจัยได้นัดวัน เวลาของการสัมภาษณ์ และทำการสัมภาษณ์ตามขอบข่ายของการสัมภาษณ์ที่กำหนดด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล มาทำการวิเคราะห์ ดังนี้

1. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลสภาพส่วนตัว วิเคราะห์ด้วยค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหา

และทักษะที่ส่งผลในการปฏิบัติงาน วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบน

มาตรฐาน (Standard Deviation)

เกณฑ์การกำหนดน้ำหนักคะแนน ผู้วิจัยได้กำหนดน้ำหนักคะแนนของระดับ

การปฏิบัติดังนี้

ปฏิบัติมากที่สุด	กำหนดน้ำหนัก	5
ปฏิบัติมาก	กำหนดน้ำหนัก	4
ปฏิบัติปานกลาง	กำหนดน้ำหนัก	3
ปฏิบัติน้อย	กำหนดน้ำหนัก	2
ปฏิบัติน้อยมาก	กำหนดน้ำหนัก	1
ไม่ปฏิบัติ	กำหนดน้ำหนัก	0

ตอนที่ 3 ปัญหาในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา วิเคราะห์ด้วยค่าร้อยละ

ตอนที่ 4 ความต้องการในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา วิเคราะห์ด้วยค่า

ร้อยละการสัมภาษณ์

2. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน ใช้วิธีการประมวลผล

จากการสัมภาษณ์ โดยกำหนดเป็นข้อบ่งชี้เนื้อหาแต่ละประเด็น

ผลการวิเคราะห์

1. ผลจากการสอบถามความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษา

ตอนที่ 1

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจสถานภาพส่วนตัวของผู้สำเร็จการศึกษา มีดังนี้

1.1 ผู้สำเร็จการศึกษาทุกสาขางานเฉพาะ ซึ่งได้แก่สาขางานเฉพาะออกแบบ ทัศนศิลป์ ออกแบบตกแต่ง และออกแบบผลิตภัณฑ์ เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนมากมีอายุอยู่ในช่วงตั้งแต่ 24-26 ปี

1.2 ผู้สำเร็จการศึกษาในแต่ละปีการศึกษา ส่วนมากไม่ประกอบอาชีพครู คือ เป็นนักออกแบบทัศนศิลป์ร้อยละ 27.63 นักออกแบบตกแต่งร้อยละ 38.16 นักออกแบบผลิตภัณฑ์ ร้อยละ 25.00 ส่วนน้อยประกอบอาชีพครู คือ ร้อยละ 9.21

ตอนที่ 2

2.1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหา และทักษะที่ส่งผลในการปฏิบัติงาน ปรากฏดังนี้

1. ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหา และทักษะที่ได้จาก วิชาการศึกษานั้นฐานที่ส่งผลในการปฏิบัติงาน ผลจากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้สำเร็จ การศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหา และทักษะที่ได้จากวิชาการศึกษานั้นฐานที่ส่งผลในการปฏิบัติงาน พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาสาขางานเฉพาะออกแบบทัศนศิลป์ และออกแบบตกแต่ง มีความคิดเห็น ว่าเนื้อหาและทักษะด้านการนำความรู้ทางภาษาไทยไปใช้ในการสื่อสาร วิเคราะห์สาระสำคัญ ของข้อความและคำพูดให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานมากที่สุด (อันดับ 1) มีค่าเฉลี่ย 3.32 และ 3.80 ตามลำดับ ส่วนผู้สำเร็จการศึกษาสาขางานเฉพาะ ออกแบบผลิตภัณฑ์มีความคิดเห็นที่สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานมากเป็นอันดับ 2 มีค่าเฉลี่ย 3.60

2.2 ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหาและทักษะที่ได้จาก
วิชาชีพบังคับเฉพาะสาขาผลที่ส่งผลในการปฏิบัติงาน

2.2.1 ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษา สาขางานเฉพาะออกแบบ
พาณิชย์ศิลป์ เกี่ยวกับเนื้อหาและทักษะที่ได้จากวิชาชีพบังคับเฉพาะสาขาที่ส่งผลในการปฏิบัติงาน
พบว่าออกแบบโฆษณาได้สอดคล้องเหมาะสมกับเรื่องและรูปส่งผลในการปฏิบัติงานมากที่สุด
รองลงมาคือ วางแผนระบบการทำงานโฆษณาและนำเทคนิควิธีการกำหนดน้ำหนัก และสีไปใช้
ในการออกแบบงานศิลป์ได้เหมาะสมโดยมีค่าเฉลี่ย 3.45 3.34 และ 3.09 ตามลำดับ
ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาและทักษะที่ส่งผลในการปฏิบัติงานน้อยที่สุด คือวิเคราะห์
และจัดหาแหล่งข้อมูลในการโฆษณาสูงขึ้น คือ ออกแบบฉากและเวทีโดยคำนึงถึงโครงสร้าง
และนำเครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์ และเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการออกแบบพาณิชย์ศิลป์
โดยมีค่าเฉลี่ย 1.47 1.72 และ 1.83 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็น พบว่า ความคิดเห็น
ด้านจัดเก็บรักษาส่งนิพนธ์ให้คงคุณภาพ มีความเบี่ยงเบนมากที่สุด คือ 1.54 และด้านงาน
ออกแบบโฆษณาที่ผลิตเป็นไปตามพระราชบัญญัติควบคุมการโฆษณา มีความเบี่ยงเบนน้อยที่สุด
คือ 0.94

2.2.2 ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษา สาขางานเฉพาะออกแบบ
ตกแต่งเกี่ยวกับเนื้อหาและทักษะที่ได้จากวิชาชีพบังคับเฉพาะสาขาที่ส่งผลในการปฏิบัติงาน
พบว่า ด้านออกแบบตกแต่งงานลักษณะต่าง ๆ ได้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดส่งผล
ในการปฏิบัติงานมากที่สุด รองลงมาคือออกแบบตกแต่งงาน เช่น ตกแต่งภายในที่อยู่อาศัย
สำนักงานเทคโนโลยีสมัยใหม่ และออกแบบเครื่องเรือน โดยคำนึงถึงประโยชน์ใช้สอย
และหน้าที่ของการใช้ ตลอดจนความเหมาะสมกับวัสดุ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.32 4.08 และ
3.92 ตามลำดับ ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาและทักษะที่ส่งผลในการปฏิบัติงานน้อยที่สุด
คือการบาก เชื่อม และยึดต่อเครื่องเรือนได้สวยงาม และมั่นคง สูงขึ้นไป คือรู้แหล่งผลิต

และจัดหาวัสดุอุปกรณ์การออกแบบที่ทันสมัย และดูแลรักษา และซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์การออกแบบให้คงคุณภาพ โดยมีค่าเฉลี่ย 2.09 3.23 และ 3.32 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็น พบว่า ความคิดเห็นด้านการบาท เชื่อม และยึดต่อเครื่องเรือนได้สวยงามและมั่นคง มีความเบี่ยงเบนมากที่สุด คือ 1.75 และด้านการใช้วิทยุการที่ทันสมัย บำรุงรักษาวัสดุที่ออกแบบตกแต่ง มีความเบี่ยงเบนน้อยที่สุด คือ 0.57

2.2.3 ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษา สาขางานเฉพาะออกแบบผลิตภัณฑ์ เกี่ยวกับเนื้อหา และทักษะที่ได้จากวิชาชีพบังคับเฉพาะสาขาที่ส่งในการปฏิบัติงาน พบว่า ด้านนำผลผลิตที่ได้รับการพัฒนาแล้วไปประยุกต์ใช้กับผลิตภัณฑ์ได้อย่างเหมาะสม ทั้งประโยชน์ใช้สอย และรูปแบบส่งผลในการปฏิบัติงานมากที่สุด รองลงมาคือ พัฒนาการออกแบบผลิตภัณฑ์ โดยคำนึงถึงจุดเด่นด้อยของรูปแบบ วัสดุ และกระบวนการผลิตที่ผ่านมา และสามารถออกแบบและอ่านแบบโครงสร้างของงานผลิตภัณฑ์ได้ โดยมีค่าเฉลี่ย 3.64 , 3.64 และ 6.47 ตามลำดับ ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหา และทักษะที่ส่งผลในการปฏิบัติงานน้อยที่สุด คือด้านควบคุมกระบวนการผลิตด้วยความชำนาญและปลอดภัย ดังนี้ไป คือควบคุมการออกแบบ การเลือกวัสดุ การผลิตผลิตภัณฑ์ที่บ้านให้คงคุณภาพ และเลือกวัสดุท้องถิ่นหรือทรัพยากรธรรมชาติมาประยุกต์ใช้ในการผลิตงานผลิตภัณฑ์ที่บ้าน โดยยึดรูปแบบ และความเป็นเอกลักษณ์ของที่บ้าน โดยมีค่าเฉลี่ย 1.21 1.53 และ 2.00 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็น พบว่าด้านควบคุมการออกแบบ การเลือกวัสดุ การผลิตผลิตภัณฑ์ที่บ้านให้คงคุณภาพ มีความเบี่ยงเบนมากที่สุด คือ 1.78 และด้านผลิตภัณฑ์ที่แปลก สวยงาม และน่าสนใจ มีความเบี่ยงเบนน้อยที่สุด คือ 0.07

ตอนที่ 3

ผลการวิเคราะห์ปัญหาในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา ปรากฏดังนี้

ผลจากการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษามากกว่าร้อยละ 50 เห็นว่าทุกสภาพปัญหา ซึ่งได้แก่ผลการปฏิบัติงานมีคุณภาพตามที่คาดหวัง สถานที่ทำงานให้ความสำคัญกับงานด้านที่ศึกษามา การนำเนื้อหาวิชาที่ศึกษามาไปประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม โอกาสและการสร้างสรรค์ผลงานให้เป็นที่ยอมรับ ใช้ปัญหาในการปฏิบัติงาน ยกเว้นผู้สำเร็จการศึกษาสาขางานเฉพาะออกแบบพาณิชย์ศิลป์ ร้อยละ 69.81 เห็นว่าผลการปฏิบัติงานมีคุณภาพตามที่คาดหวัง ไม่ใช้ปัญหาในการปฏิบัติงาน และผู้สำเร็จการศึกษาสาขางานเฉพาะออกแบบผลิตภัณฑ์ร้อยละ 42.55 ซึ่งเป็นความคิดเห็นส่วนใหญ่ เห็นว่าโอกาสและการสร้างสรรค์ผลงานให้เป็นที่ยอมรับ ใช้ปัญหาในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 4

ผลการวิเคราะห์ความต้องการในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาปรากฏดังนี้

ผลจากการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความต้องการของผู้สำเร็จการศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษามากกว่าร้อยละ 60 เป็นทุกสภาพความต้องการ ซึ่งได้แก่ การศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในระหว่างปฏิบัติงาน ความต้องการฝึกทักษะสำหรับควรปฏิบัติงาน การก้าวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีใหม่ การแสดง ปรากฏแก่สาธารณะชน การให้การสนับสนุน การเป็นที่ยอมรับของงานในสาขางานเดียวกันใช้ความต้องการในการปฏิบัติงาน ยกเว้นผู้สำเร็จการศึกษาสาขางานเฉพาะออกแบบพาณิชย์ศิลป์ ร้อยละ 50.94 เห็นว่า การให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ ไม่ใช้ความต้องการในการปฏิบัติงาน และผู้สำเร็จการศึกษาสาขางานเฉพาะออกแบบผลิตภัณฑ์ ร้อยละ 42.55 ซึ่งเป็นความคิดเห็นส่วนใหญ่ เห็นว่าโอกาสและการสร้างสรรค์ผลงานให้เป็นที่ยอมรับ ใช้ปัญหาในการปฏิบัติงาน

2. ผลจากการสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน

ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับเนื้อหา และทักษะที่จำเป็นต่อ
ผู้สำเร็จการศึกษา ปรากฏดังนี้

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับเนื้อหา และทักษะที่จัดการเรียนการสอน

การเรียนลำดับของรายวิชามีความเหมาะสมดีแล้ว เนื้อหาในแต่ละ
รายวิชาไม่ซ้ำซ้อนกัน การจัดลำดับรายวิชาในลักษณะนี้ นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ และมีทักษะ
ในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับหนึ่ง ที่จะต้องพัฒนาไปในด้านการจัดการ เนื้อหาที่จัดให้นักศึกษา
เรียนบางวิชา ล้าสมัยไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี กล่าวคือการจัดในการเรียน
การสอนภาคปฏิบัติไม่มีครุภัณฑ์ที่ทันสมัยการเรียนการสอนในสาขาศิลปกรรมนั้น ทั้งทฤษฎี และปฏิบัติ
ต้องมีความสัมพันธ์ต่อกัน ซึ่งจะเห็นประโยชน์ต่อผู้เรียน

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับผู้ใช้ผลิต

ผู้สำเร็จการศึกษามากเป็นนักออกแบบตามสาขางานเฉพาะ มีส่วน
น้อยมาก ที่เป็นครู-อาจารย์ และคิดว่าแนวโน้มในการผลิตนวัตกรรมเพิ่มในสายวิชาชีพ
ในทางกลับกันควรลดการผลิตในสายศึกษาศาสตร์ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้
ผลิตสายวิชาชีพทั้งสามสาขางานเฉพาะซึ่งมีมากกว่าทางสายศึกษาศาสตร์

การอภิปรายผล

1. ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัว
และความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปกรรม
วิชาเอกออกแบบศิลปประยุกต์ คณะศิลปกรรม สถาบันเทคโนโลยี มีประเด็นควรแก่การอภิปราย
ดังนี้

ตอนที่ 1

ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพในสาขางานเฉพาะ ซึ่งได้แก่ งานออกแบบพาณิชย์ศิลป์งานออกแบบตกแต่ง และงานออกแบบผลิตภัณฑ์ โดยประกอบอาชีพออกแบบตกแต่งมากที่สุด ผลจากการวิเคราะห์ขั้นประเด็นให้เห็นว่าผู้สำเร็จการศึกษาต้องการเข้าสู่อาชีพเฉพาะมากกว่าอาชีพครู ทั้งนี้เพราะความต้องการของตลาดแรงงานด้านอาชีพเฉพาะมีปริมาณสูงกว่าปริมาณความต้องการครู และมีรายได้ที่สูงกว่า จึงทำให้การผลิตบัณฑิตไม่เป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตรที่มุ่งให้ผู้สำเร็จการศึกษประกอบอาชีพครู (คณะศิลปกรรม. 2532 : 1)

ตอนที่ 2

2.1 ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหา และทักษะที่ได้จาก วิชาการศึกษาค้นฐาน

ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาทุกสาขางานเฉพาะส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า เนื้อหาและทักษะที่ได้จากวิชาการศึกษาค้นฐาน ส่งผลต่อการปฏิบัติงานน้อยถึงน้อยมาก ทั้งนี้เพราะผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพตามสาขางานเฉพาะที่ศึกษามา จึงไม่นำความรู้ในส่วนนี้ไปใช้ เมื่อพิจารณาถึงความเหมาะสมของหลักสูตรซึ่งกำหนดเนื้อหาเหล่านี้ให้ผู้ที่จะไปประกอบอาชีพครูได้ศึกษาเพื่อเป็นพื้นฐานในวิชาชีพนี้ นับว่ามีความเหมาะสมและเพียงพอ เพราะสถาบันการศึกษาโดยทั่วไปกำหนดให้ผู้เรียนหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต หรือการศึกษามัธยมศึกษา เรียนวิชาการศึกษาค้นฐาน หรือวิชานี้พื้นฐานการศึกษาตั้งแต่ 30 หน่วยกิตขึ้นไป

2.2 ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหา และทักษะที่ได้จาก วิชาชีพบังคับเฉพาะสาขาที่ส่งผลในการปฏิบัติงาน

2.2.1 ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท

เฉพาะออกแบบพาณิชย์ศิลป์เกี่ยวกับเนื้อหาและทักษะที่ได้จากวิชาชีพบังคับเฉพาะสาขาที่ส่งผลในการปฏิบัติงาน แบ่งได้ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเนื้อหา และทักษะที่มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นสูง และกลุ่มเนื้อหาและทักษะที่มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นต่ำ

จากการพิจารณาข้อดีของกลุ่มความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงชี้ให้เห็นว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ ความสามารถในการนำเนื้อหา และทักษะที่เป็นหลักและวิธีการของการออกแบบโดยตรง ไปใช้ในการปฏิบัติงานได้ เมื่อพิจารณากลุ่มความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำชี้ให้เห็นว่า ผู้สำเร็จการศึกษา นำเนื้อหาและทักษะที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี และความรู้ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ไปใช้ในการทำงานได้น้อย อันได้แก่ การนำเนื้อหา และทักษะ ซึ่งต้องอาศัยระบบการวิเคราะห์ การจัดหาแหล่งโฆษณาทักษะการคำนวณ ตลอดจนการสร้างรูปแบบของงานโครงสร้างที่ต้องใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการออกแบบให้เกิดความสอดคล้องกับเรื่องราว และแปลกใหม่ จึงเป็นประเด็นที่ควรพิจารณานำเนื้อหาที่เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการออกแบบพาณิชย์ศิลป์มาบรรจุไว้ในหลักสูตร เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษา มีความรู้ความสามารถและนำเทคโนโลยีเหล่านั้นมาปรับหรือผสมผสานกับความรู้ในหลักและวิธีการของการออกแบบโดยตรงที่มีอยู่ และสามารถนำวิทยาการเหล่านั้นไปใช้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาประเทศในอนาคต (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2535 : 8)

2.2.2 ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษา สาขางานเฉพาะ

ออกแบบตกแต่ง เกี่ยวกับเนื้อหา และทักษะที่ได้จากวิชาชีพบังคับเฉพาะสาขาส่วนใหญ่ เห็นว่า สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานค่อนข้างสูง มีเพียงด้านเดียวที่ผู้สำเร็จการศึกษานำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้น้อยมาก คือ การบาก เชื่อม และยึดต่อเครื่องเรือนได้เหมาะสม เมื่อพิจารณารายละเอียดของเนื้อหาวิชาที่เกี่ยวกับการออกแบบตกแต่ง พบว่าเนื้อหาวิชาที่บรรจุเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะในการออกแบบตกแต่งอาคารที่พักอาศัย อาศัยสาธารณะ โรงมหรสพ โรงแรม แต่ไม่เน้นการปฏิบัติงานช่างไม้ (คณะศิลปกรรม. 2532)

2.2.3 ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาสายางานเฉพาะ ออกแบบผลิตภัณฑ์ เกี่ยวกับเนื้อหาและทักษะที่ได้จากวิชาชีพบังคับเฉพาะสาขาที่ส่งผลในการปฏิบัติงานสามารถแบ่งกลุ่มความคิดเห็นเป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ กลุ่มเนื้อหาและทักษะที่มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นสูง และกลุ่มเนื้อหาและทักษะที่มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นต่ำ เป็นที่น่าสังเกตว่า ผลการวิเคราะห์ในส่วนนี้สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาสายางานเฉพาะออกแบบพาณิชย์ศิลป์ที่ผู้สำเร็จการศึกษานำเนื้อหา และทักษะที่เป็นหลักการและวิธีการในการออกแบบเฉพาะวิชาชีพไปใช้ในการปฏิบัติงานได้ ส่วนเนื้อหาและทักษะที่ต้องอาศัยเทคโนโลยี เช่นการใช้เทคโนโลยีในการเก็บรักษา ความคงคุณภาพของผลิตภัณฑ์ หรือความรู้อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่นการวางแผนการลงทุน ความปลอดภัยในกระบวนการผลิต ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถนำไปใช้ได้น้อย

การพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรในส่วนนี้ควรเพิ่ม หรือปรับปรุงเนื้อหาที่เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ และควรให้ความสำคัญในการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีเหล่านั้น และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาประเทศในอนาคต (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2535 : 8)

ตอนที่ 3

ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาทุกสายางานเฉพาะส่วนใหญ่มีสภาพปัญหาในการปฏิบัติงาน คือ ผลการปฏิบัติงานมีคุณภาพไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง สถานที่ทำงานไม่ให้ความสำคัญกับงานด้านที่ศึกษามา เนื้อหาวิชาที่ศึกษาสามารถประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานได้ไม่เหมาะสม และไม่มีโอกาสและสร้างสรรค์ผลงานให้เป็นที่ยอมรับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ที่ไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีสมัยใหม่ จึงส่งผลให้ผลงานที่ผลิตมีคุณภาพไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง หรือไม่เป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น

ตอนที่ 4

สืบเนื่องจากสภาพปัญหาที่เป็นอยู่จึงทำให้ผู้สำเร็จการศึกษาล้วนใหญ่ เกิดสภาพความต้องการในด้านการศึกษาค้นคว้าความรู้และฝึกทักษะเกี่ยวกับสาขางานเฉพาะเพิ่มเติม การก้าวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและวิทยาการสมัยใหม่ และการแสดงผลงานให้ปรากฏแก่สาธารณะชน จึงเป็นประเด็นที่สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ควรนำไปพิจารณาจัดเนื้อหาการอบรมวิชาชีพ ตามแผนพัฒนาและส่งเสริมสังคมในแผนพัฒนา การศึกษา ระยะที่ 7 ของคณะศิลปกรรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล (คณะศิลปกรรม. 2534 : 6) เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับความต้องการในการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี และวิทยาการสมัยใหม่ หรือเปิดโอกาสให้ผู้สำเร็จการศึกษาได้มีส่วนร่วมในการแสดงผลงานให้ปรากฏในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ผลงานของศิษย์เก่า หรือบุคคลทั่วไป

2. ผลจากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน มีประเด็นควรแก่การอภิปราย ดังนี้

เนื้อหาที่จัดให้นักศึกษาเรียนบางวิชาล้าสมัยไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ซึ่งพบได้จากสภาพการจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติไม่มีวัสดุ ครุภัณฑ์ที่ทันสมัยในการฝึกทักษะ เช่น ควรนำเครื่องคอมพิวเตอร์ และข้อมูลเกี่ยวกับงานทางด้านศิลปะ (GRAPHIC DESIGN) เครื่องถ่ายแผ่นใส และเครื่องมือเขียนแบบคอมพิวเตอร์มาเป็นอุปกรณ์ในการเรียนการสอน

นอกจากนี้ อาจารย์ผู้สอนได้ให้เสนอแนะว่า ควรผลิตผู้สำเร็จการศึกษาทางด้าน วิชาชีพเพิ่มและลดปริมาณการผลิตผู้สำเร็จการศึกษาทางด้านศึกษาศาสตร์ เพื่อให้สอดคล้องกับ ความต้องการของผู้ใช้ผลิต ที่มีแนวโน้มว่าปริมาณความต้องการช่างวิชาชีพสูงขึ้น และปริมาณ ครูที่รัฐบาลจะรับเพิ่มในแต่ละปีลดน้อยลง

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาค้นคว้าในด้านสภาพการปฏิบัติงาน ด้านเนื้อหา และทักษะที่ส่งผลในการปฏิบัติงาน และความต้องการของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปกรรม วิชาเอกศิลปกรรม และวิชาเอกทัศนกรรม คณะศิลปกรรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล เพื่อจะเป็นประโยชน์ต่อแนวทางในการพัฒนาเนื้อหา รายวิชา ในวิชาเอกศิลปกรรม และวิชาเอกทัศนกรรมต่อไป

2. ควรมีการศึกษาค้นคว้าในด้านเนื้อหา และทักษะที่จำเป็นต่อนักศึกษา จากครู-อาจารย์ และผู้ร่วมงาน ในสาขาศิลปกรรม วิชาเอกศิลปกรรม และวิชาเอกทัศนกรรม สายศึกษาศาสตร์ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาเนื้อหา รายวิชา ต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- การฝึกหัดครู, กรม. "การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันการฝึกหัดครูที่สอนในระดับ
ประถมศึกษา," ใน รายงานการวิจัยในโครงการปรับปรุงหลักสูตรการฝึกหัดครู. หน้า 75
กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ, 2522.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7
(พ.ศ. 2535 - 2539). กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี, 2535.
- คณะนักศึกษฝึกหัดครู. "การติดตามผลศิษย์เก่าวิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพ พ.ศ. 2496-2504,"
ใน รายงานการวิจัยเพื่อรับประกาศนียบัตรประโยคมัธยมอาชีวศึกษาและการศึกษาพิเศษ.
หน้า 28 กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ, 2505.
- จิตนา โมกษะเวส. การประเมินหลักสูตรพนักงานวิชาศาสตร์การแพทย์ โรงพยาบาลรามารับดี
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516. อัดสำเนา.
- จิรา เจือศิริภักดี. การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนพยาบาลและอนามัย
คณะแพทย์ศาสตร์มหาวิทยาาลัยเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2514. อัดสำเนา.
- จันทนา แอ้วรรณ. การติดตามผลมหานักเทศสาธาวิชาพลศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2523. อัดสำเนา.
- ชอวบ กีนาวงค์. การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา ตั้งแต่
ปีการศึกษา 2509 - 2511 ในโรงเรียนประถมศึกษา ภาคการศึกษา 11. ปรินญาณพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2514. อัดสำเนา.
- ทวีป ศิริรัตน์. การติดตามผลบัณฑิตคณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518. อัดสำเนา.
- ทิพวรรณ ยิ้มสวัสดิ์. การติดตามผลมหานักเทศสาธาจิตวิทยา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

เทคโนโลยีราชมงคล, สถาบัน. คู่มือปฐมนิเทศนักศึกษา ปีการศึกษา 2532. ม.ป.ท., 2532.

ธำรง บัวศรี. ทฤษฎีหลักสูตร เล่ม 1 - 2 : มงคลการพิมพ์, 2504.

บุญจิตต์ ๗ ลำเลียง. การสำรวจการทำงานของบัณฑิตทางการศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม.

กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2512. อัดสำเนา.

บุญชัย บุญวิรัตน์. การติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตปริญญาโทที่สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัย

การศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2500-2515 : ทศนคติของผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงาน.

ปริญญาโท ค.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2517.

อัดสำเนา.

มะลิฉัตร เอื้ออานันท์. เอกสารประกอบการสอนวิชาทฤษฎีความรู้และศิลปศึกษา. ภาควิชาศิลปะ

และวัฒนธรรม, ม.ป.ป. อัดสำเนา.

มยุรี จารุปาน. "การประเมินความสูญเสียผู้มีความสามารถที่จะเรียนในชั้นการศึกษาระดับ

อุดมศึกษาของประเทศไทย ระหว่างปี 2512 - 2519. " วารสารบัณฑิตวิทยาลัย จุฬา.

1(2) : 237 ; กรกฎาคม - ธันวาคม 2512.

มารศรี ผิวสกุล. การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จปริญญาการศึกษาบัณฑิต (ค.บ)

ตั้งแต่ปีการศึกษา 2510 - 2512 ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาและวิทยาลัยครู

ในภาคการศึกษาที่ 1,6,12. ปริญญาโท ค.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2515. อัดสำเนา.

ยุพา อุดมศักดิ์. "ข้อคิดในการติดตามผลบัณฑิตเพื่อปรับปรุงหลักสูตร, " คณะกรรมการการศึกษา

แห่งชาติ, (7) : 18 - 34 ; พฤศจิกายน 2515.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศึกษาพร, 2528.

ลดามร รวีรัฐ. การติดตามผลมหานักศึกษาทางครุศาสตร์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ :

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524. อัดสำเนา.

ละเอียด จันทรกิตติวัฒน์. การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา
(ป.กศ.) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2509-2511 ในโรงเรียนประถมศึกษา ในภาคการศึกษา
ที่ 1 และ 12. ปรินทิพินันท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2514.

วรรณิ พุทธาวุฒิไกร. การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา ปรินทิพินันท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ตั้งแต่ปีการศึกษา 2510 - 2512 ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา และวิทยาลัยครู
ในส่วนกลาง. ปรินทิพินันท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2515. อัดสำเนา.

วรรณิ บวรศิริ. การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
ม.ป.ป. อัดสำเนา.

วิชัย วงศ์ใหญ่. พัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, 2523.

วิชาการ, กรม. กระทรวงศึกษาธิการ. "ข้อเสนอแนะของผู้เข้าร่วมประชุมทางวิชาการ เรื่อง
ครูกับเสถียรภาพของประเทศ," ศูนย์ศึกษา 16(12) : ธันวาคม 2512.

_____. คู่มือหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์พุทธศึกษาทหารบก, 2518.

_____. หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
โรงเรียนสารพัดช่าง , 2518.

ศศิธร สิงหลชาติ. การติดตามผลนักเรียนที่สำเร็จอาชีวศึกษา (ม.ศ. 6) จากสถานศึกษาเอกชน.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522. อัดสำเนา.

ศิลปกรรม, คณะ. หลักสูตร 2520 วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา 2520. เอกสารอัดสำเนา
คู่มือประกอบการฝึกสอนปีการศึกษา 2533. อัดสำเนา.

_____. แผนพัฒนาการศึกษา ระยะที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล.
2534. อัดสำเนา.

สมปอง สุขเอี่ยม. การติดตามผลการประกอบอาชีพและการศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษา

วันที่ 2504. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516.

สาธิต ทิมวัฒนบรรเทิง. การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาขาวิจิตรศิลป์

และสาขาศิลปประยุกต์ โรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์อาชีวะ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2532.

สุนิดา ไชยพันธ์. การติดตามผลการศึกษาของผู้รับทุนรัฐบาลไทย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ :

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520. อัดสำเนา.

สมิตร์ คุณานุกร. หลักสูตรและการสอน. แผนกวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย, 2518.

เสริมจิตร ชูนิใจ. การสำรวจการทำงานของบัณฑิตสาขาวิชาบริหารการศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม.

กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2514. อัดสำเนา.

อรรณพ เขียวถาวร. การติดตามผลผู้สำเร็จหลักสูตรระยะสั้นจากโรงเรียนสารพัดช่างธนบุรี รุ่นปี

การศึกษา 2508 (วันที่ 16 - 17). วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2512. อัดสำเนา.

เอกราช อุดระ. การติดตามผลการปฏิบัติงานผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี วิชาเอกอุตสาหกรรม

ศิลป์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในวิทยาลัยครู. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520. อัดสำเนา.

Arbuckle, Dugald S. Student Personnel Service in Higher Education.

New York: McGraw-Hill Book Company, Inc., 1953.

Barella, Richard Vincent. "A Follow-up Study of Graduates Service

Assistant Who Received a Master's Degree in Industrial Education

From Ball State University," Dissertation Abstracts International.

36(8) : February, 1976.

Berdie, Ralph F. and others. Testing in Guidance and Counseling.

New York: McGraw-hill Book Company, Inc., 1963.

Broudy, Harry S. Enlightened Cherishing:an Essay in Aesthetic Education

Urbana : University of ILLinois Press. 1972.

Carner, Brother Carey. "A Follow-up study of Electronic Terminal Curriculum in Maryland Junior College for Three Entering Terms : Fall 1964, Spring 1965," Dissertation Abstracts International. 31(2) : August, 1970.

Deam, Thomas Everett. "Practice and Opinions Related to Follow-up Study by Public Junior Colleges," Dissertation Abstracts Internation. 31(2) : August, 1970.

Erickson, Clifford E. A Basic Test for Guidance Workers. New Jersey Cliffs, Inc., 1947.

Good, Carter V. Dictionary of Education. New York : McGraw-Hill Book Company, 1973.

Lefever, Wetty D., Archie M. Turrel, and Henry I. Weitzel, Principles and Techniques of Guidance. New York: The Roulald Press Company, 1950.

Norris, Willa, Franklin R. Zeran, and Raymond N. Hatch, The Information Service in Guidance. Chicago : Ran McNally & Company, 1960.

Stoop, Enery and Gunnar I. Wahlguist. Principles and Practices in Guidance. New York : McGraw-Hill Book Company, 1985.

Stufflebeam. Education Evaluation and Dicision Making. Itasea, ILLinois : F.E. Peacock Publisher, 1971.

TABA Hilda. Curriculum Development : Theory and Practice. New York :
Harcourt, 1962.

Tawney, David. Curriculum Evaluation Today. Trends and Implications
School Council Research Studies. London : Macmillan Education,
1976.

ภาคผนวก

6/4 ถนนศิริพงษ์ แขวงลำราษฏร์

เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200

พฤษภาคม 2536

เสนอ ท่านผู้สำเร็จการศึกษาจากคณะศิลปกรรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

เนื่องด้วยข้าพเจ้ากำลังวิจัยเรื่อง "การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปกรรม วิชาเอกออกแบบศิลปประยุกต์ คณะศิลปกรรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล" ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2532, 2533 และ 2534 รวม 3 รุ่น ผลของการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ และเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาในภาควิชาออกแบบศิลปประยุกต์ คณะศิลปกรรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลในความคิดเห็นด้านเนื้อหาวิชา ทักษะที่ส่งผลในการปฏิบัติงาน สภาพปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน ท่านเป็นผู้หนึ่งที่ได้รับการคัดเลือก ให้เป็นผู้ตอบแบบสอบถามนี้ ข้าพเจ้าจึงใคร่ขอความกรุณาจากท่าน ในการตอบแบบสอบถามดังกล่าว ตามความเป็นจริง และตามความรู้สึกของท่านมากที่สุด ทั้งนี้โดยไม่ต้องลงชื่อของท่านและผู้วิจัยขอรับรองว่า คำตอบของท่านจะเป็นความลับ และข้อมูลที่ได้จะนำไปใช้ในการวิจัยเท่านั้น จะไม่เป็นผลเสียหายแก่ท่านและสถาบันที่ท่านศึกษาแต่อย่างใด

เมื่อตอบแบบสอบถามฉบับนี้เสร็จแล้วกรุณาคัดและเย็บเฉพาะแบบสอบถามเท่านั้น ส่งไปที่ข้าพเจ้าภายในวันที่ พฤษภาคม 2536 โดยทางไปรษณีย์ ซึ่งข้าพเจ้าได้ติดแสตมป์สำหรับส่งมาด้วยแล้ว ซึ่งอยู่ด้านหลังของแบบสอบถามแผ่นสุดท้าย

ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณท่านเป็นอย่างยิ่งในการให้ความร่วมมือมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายศรีสวัสดิ์ ศรีศรากร)

นิสิตปริญญาโท บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แบบสอบถาม

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นแบบสอบถาม เพื่อการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับ
ปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปกรรม วิชาเอกออกแบบศิลปประยุกต์ คณะศิลปกรรม สถาบัน
เทคโนโลยีราชมงคล ปี การศึกษา 2532 - 2534 โดยแบบสอบถามได้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลสภาพส่วนตัว

ตอนที่ 2 ความคิดเห็น ของผู้สำเร็จการศึกษาที่เกี่ยวกับเนื้อหาและทักษะที่ส่งผล
ในการปฏิบัติงาน

2.1 เนื้อหาและทักษะที่ได้จากวิชาพื้นฐาน

2.2 เนื้อหาและทักษะที่ได้จากสาขางานเฉพาะ

ตอนที่ 3 ปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติงาน

การตอบแบบสอบถาม

ขอให้ท่านตอบตรงกับความเป็นจริง หรือตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดย
การเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หรือช่องว่างหลังข้อความ หรือกรอกข้อความให้ครบสมบูรณ์
ตามแต่กรณี

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพส่วนตัว

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

2. อายุ.....ปี

3. ปีที่สำเร็จการศึกษาวិทยาศาสตร์บัณฑิต จากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

☐ 2532

☐ 2533

☐ 2534

4. สาขางานเฉพาะที่ท่านสำเร็จการศึกษา

☐ ออกแบบพาณิชย์ศิลป์

☐ ออกแบบผลิตภัณฑ์

☐ ออกแบบตกแต่ง

5. อาชีพ

☐ ครู - อาจารย์

☐ นักออกแบบพาณิชย์ศิลป์

☐ นักออกแบบผลิตภัณฑ์

☐ นักออกแบบตกแต่ง

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

6. สภาพการนำความรู้ไปใช้

☐ ตรงสาขาที่ได้รับการศึกษา

☐ ไม่ตรงสาขาที่ได้รับการศึกษา

2.2 ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาที่เกี่ยวกับเนื้อหาและทักษะที่ส่งผลในการปฏิบัติงาน
สาขาเฉพาะออกแบบพาณิชย์ศิลป์

ตอบเฉพาะ ผู้สำเร็จการศึกษา สาขาเฉพาะออกแบบพาณิชย์ศิลป์

เนื้อหาและทักษะที่ใช้ปฏิบัติงาน	ระดับการปฏิบัติ					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่ปฏิบัติ
1. วิเคราะห์ระบบการดำเนินงาน และ ดำเนินงานได้ตามความต้องการของ ตลาด						
2. นำเทคนิค วิธีการกำหนดน้ำหนัก และ สีไปใช้ในการออกแบบงานศิลป์ได้ อย่างเหมาะสม						
3. จัด เก็บรักษาส่งมอบให้คงคุณภาพ						
4. รับออกแบบการพิมพ์ และมีทักษะใน การคำนวณราคางานพิมพ์						
5. นำความรู้เรื่องโครงสร้าง คุณสมบัติ ของสื่อ วัสดุ ไปสร้างสรรค์โดยพัฒนา ของเก่าให้เป็นงานชิ้นใหม่						
6. นำความรู้เรื่องโครงสร้าง คุณสมบัติ ของสื่อ วัสดุ ไปสร้างสรรค์เป็นงาน ชิ้นใหม่						
7. วิเคราะห์ และจัดหาแหล่งข้อมูลใน การโฆษณา						
8. วางแผนระบบการทำงานโฆษณา						
9. ออกแบบโฆษณาได้สอดคล้องเหมาะสม กับเรื่องและรูป						

เนื้อหาและทักษะที่ใช้ปฏิบัติงาน	ระดับการปฏิบัติ					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่ปฏิบัติ
10. วิเคราะห์งานออกแบบโฆษณาของผู้อื่น และนำมาปรับปรุงงานของตนเอง						
11. งานออกแบบโฆษณาที่ผลิต เป็นไปตามพระราชบัญญัติควบคุมการโฆษณา						
12. นำเครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์ และเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการออกแบบพาณิชย์ศิลป์						
13. ออกแบบฉากและเวทีโดยคำนึงถึงโครงสร้าง						
14. ออกแบบ ฉาก และเวทีโดยคำนึงถึง การเลือกแสง สี และเสียงได้ สอดคล้องกับโครงสร้างและเรื่องราว						

ความคิดเห็นอื่น ๆ _____

2.3 ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาที่เกี่ยวกับเนื้อหาและทักษะสาขาเฉพาะออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ส่งผลในการปฏิบัติงาน

ตอบเฉพาะ ผู้สำเร็จการศึกษา สาขาเฉพาะออกแบบผลิตภัณฑ์

เนื้อหาและทักษะที่ใช้ปฏิบัติงาน	ระดับการปฏิบัติ					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่ปฏิบัติ
1. พัฒนาการออกแบบผลิตภัณฑ์ โดยคำนึงถึงจุดเด่น ด้อยของรูปแบบ วัสดุ และขอบเขตการผลิตที่ผ่านมา						
2. นำลวดลายที่ได้รับการพัฒนาแล้วไปประยุกต์ใช้กับผลิตภัณฑ์ได้อย่างเหมาะสมทั้งประโยชน์ใช้สอย และรูปแบบ						
3. เก็บ รักษางานผลิตภัณฑ์ เช่น เครื่องใช้สำนักงาน ได้เหมาะสม						
4. สามารถออกแบบ และอ่านแบบ โครงสร้างของงานผลิตภัณฑ์						
5. เลือกใช้วัสดุที่มีคุณภาพ และประกอบ โครงสร้างของงานผลิตภัณฑ์ได้สวยงาม แปลกและคงทน						
6. ควบคุมกระบวนการผลิตขั้นด้วย ความชำนาญและปลอดภัย						
7. ออกแบบสารภณ์ท์โดยคำนึงถึง ประโยชน์ และหน้าที่ของการใช้งาน						
8. ผลิตภัณฑ์แปลก สวยงาม และน่าสนใจ						

เนื้อหาและทักษะที่ใช้ปฏิบัติงาน	ระดับการปฏิบัติ					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่ปฏิบัติ
9. เลือกวัสดุท้องถิ่นหรือทรัพยากรธรรมชาติมาประยุกต์ใช้ในการผลิตงานผลิตภัณฑ์พื้นบ้าน โดยยึดรูปแบบและความเป็นเอกลักษณ์ของพื้นบ้าน						
10. ควบคุมการออกแบบ การเลือกวัสดุ การผลิตผลิตภัณฑ์พื้นบ้าน ให้คงคุณภาพ						
11. วางแผนการลงทุน การตลาดอย่างเป็นระบบและรัดกุม						

ความคิดเห็นอื่น ๆ _____

2.4 ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาที่เกี่ยวกับเนื้อหาและทักษะสาขาเฉพาะออกแบบตกแต่งที่ส่งผลในการปฏิบัติงาน

ตอบเฉพาะ ผู้สำเร็จการศึกษา สาขาเฉพาะออกแบบตกแต่ง

เนื้อหาและทักษะที่ใช้ปฏิบัติงาน	ระดับการปฏิบัติ					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่ปฏิบัติ
1. บาก เชื่อม และยึดต่อเครื่องเรือนได้สวยงาม และมั่นคง						
2. ออกแบบเครื่องเรือน และเลือกวัสดุในการออกแบบได้เหมาะสมกับรูปแบบสากล						
3. ออกแบบเครื่องเรือน และเลือกวัสดุในการออกแบบได้เหมาะสมกับรูปแบบประจำชาติ						
4. ออกแบบเครื่องเรือนรูปแบบแปลกและหรือใหม่						
5. ออกแบบเครื่องเรือนโดยคำนึงถึงประโยชน์ใช้สอย และหน้าที่ของการใช้ ตลอดจนความเหมาะสมกับวัสดุ						
6. ออกแบบตกแต่งงาน เช่น ตกแต่งภายในที่อยู่อาศัย สำนักงาน ด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่						
7. ออกแบบตกแต่งได้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม ปัญหา และความต้องการของสังคม						

เนื้อหาและทักษะที่ใช้ปฏิบัติงาน	ระดับการปฏิบัติ					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่ปฏิบัติ
8. ใช้วิทยาการที่ทันสมัย บำรุงรักษา วัสดุที่ออกแบบตกแต่ง						
9. ดำเนินการเสนอแบบ และดำเนินงาน ตามแบบอย่างเป็นขั้นตอน						
10. รู้แหล่งผลิตและจัดหาวัสดุ และอุปกรณ์ การออกแบบที่ทันสมัย						
11. เลือกวัสดุอุปกรณ์มาใช้งานได้อย่าง เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ						
12. ดูแล รักษา และซ่อมแซมวัสดุ อุปกรณ์ การออกแบบให้คงคุณภาพ						
13. วิเคราะห์ปัญหา และความต้องการ การออกแบบตกแต่งของตลาด						
14. ออกแบบตกแต่งงานลักษณะต่าง ๆ ได้สอดคล้องกับความต้องการของ ตลาด						

ความคิดเห็นอื่น ๆ _____

ตอนที่ 3 ปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติงาน

สภาพ	ความคิดเห็น		
	ใช่	ไม่ใช่	ไม่แน่ใจ
<u>ปัญหา</u>			
1. ผลการปฏิบัติงานมีคุณภาพตามที่คาดหวัง			
2. สถานที่ทำงานให้ความสำคัญกับงานด้านที่ศึกษามา			
3. การนำเนื้อหาวิชาที่ศึกษามา ไปประยุกต์ใช้กับ การปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม			
4. โอกาส และการสร้างสรรค์ผลงานให้เป็นที่ยอมรับ			
<u>ความต้องการ</u>			
1. การศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในระหว่างปฏิบัติงาน			
2. ความต้องการฝึกทักษะสำหรับการปฏิบัติงาน			
3. การก้าวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี และ วิทยาการสมัยใหม่			
4. การแสดงผลงานให้ปรากฏแก่สาธารณะชน			
5. การให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ			
6. การเป็นที่ยอมรับของบุคคลในสายงานเดียวกัน			

ความคิดเห็นอื่น ๆ _____

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นายศรีสวัสดิ์ ศรีศรากร
เกิด	วันอังคารที่ 7 เดือนมีนาคม พุทธศักราช 2487
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	6/4 ถนนศิริพงษ์ แขวงสำราญราษฎร์ เขตพระนคร กรุงเทพ 10200
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	อาจารย์ 2
สถานที่ทำงาน	คณะศิลปกรรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ตำบลคลองหก อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2518	B.A. in ART จาก CALIFORNIA STATE UNIVERSITY, LOS ANGELES, CALIFORNIA. U.S.A.
พ.ศ. 2536	กศ.ม. (ศิลปศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปกรรม
วิชาเอกออกแบบศิลปประยุกต์ คณะศิลปกรรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
ปีการศึกษา 2532 - 2534

บทคัดย่อ
ของ
ศรีสวัสดิ์ ศรีศรากร

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกศิลปศึกษา
มีนาคม 2537

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพการปฏิบัติงาน ความคิดเห็นด้านเนื้อหาวิชา ทักษะที่ส่งผล
ในการปฏิบัติงาน ปัญหาและความต้องการของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต
สาขาศิลปกรรม วิชาเอกออกแบบศิลปประยุกต์ คณะศิลปกรรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
รวมทั้งศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน สาขาศิลปกรรม วิชาเอกออกแบบศิลปประยุกต์
คณะศิลปกรรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ในด้านเนื้อหา และทักษะที่จำเป็นต่อผู้สำเร็จการศึกษา
กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปกรรม วิชาเอกออกแบบ
ศิลปประยุกต์ คณะศิลปกรรมสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล จำนวน 152 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบ
แบ่งชั้น โดยใช้ปีการศึกษาเป็นชั้น ของการสุ่ม และอาจารย์ผู้สอนในภาควิชาออกแบบศิลปประยุกต์
คณะศิลปกรรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล จำนวน 8 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
เป็นแบบสอบถามสถานการณ์ส่วนตัว ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษา เกี่ยวกับเนื้อหา และทักษะ
ที่ส่งผลในการปฏิบัติงานที่ได้จากวิชาพื้นฐานและวิชาสาขางานเฉพาะ รวมทั้งปัญหาและความต้องการ
ในการปฏิบัติงาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้สำเร็จการศึกษาประกอบอาชีพเอกออกแบบตกแต่งมีจำนวนมากที่สุด (38.16 เปอร์เซ็นต์) และประกอบอาชีพครูน้อยที่สุด (9.12 เปอร์เซ็นต์)
2. ผู้สำเร็จการศึกษาทุกสาขางานเฉพาะมีความคิดเห็นว่าเนื้อหา และทักษะที่ได้จาก วิชาการศึกษาพื้นฐานส่งผลต่อการปฏิบัติงานน้อย ยกเว้นในเรื่องการนำความรู้ทางภาษาไทยไปใช้ ในการปฏิบัติงาน
3. ผู้สำเร็จการศึกษาทุกสาขางานเฉพาะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาและทักษะที่ได้ จากวิชาขั้นบังคับเฉพาะสาขา ดังนี้

ผู้สำเร็จการศึกษานำเนื้อหาและทักษะเกี่ยวกับหลักและวิธีการในการออกแบบไปใช้ในการปฏิบัติงานได้มาก ส่วนเนื้อหาและทักษะที่เป็นความรู้เกี่ยวกับการประกอบกับวิชาเฉพาะสาขาใช้เทคโนโลยี ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้น้อย

4. ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษา เกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติงาน พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่ มีสภาพปัญหาและความต้องการคล้ายคลึงกัน คือ ต้องการศึกษาค้นคว้าความรู้และฝึกทักษะเพิ่มเติมให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี และวิทยาการสมัยใหม่ ตลอดจนการนำเนื้อหาความรู้ไปประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม และความต้องการให้สถานทำงานเล็งเห็นความสำคัญของงานด้านที่ผู้สำเร็จการศึกษาได้ศึกษามา

5. ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาและทักษะที่จำเป็นต่อผู้สำเร็จการศึกษา พบว่า การจัดเนื้อหาวิชา และการเรียงลำดับเนื้อหาวิชาเป็นไปอย่างเหมาะสม แต่มีเนื้อหาวิชาล้าสมัยไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี และควรผลิตผู้สำเร็จการศึกษาทางด้านช่างวิชาชีพเพิ่มขึ้นและลดปริมาณการผลิตผู้สำเร็จการศึกษาทางด้านศึกษาศาสตร์

A FOLLOW-UP STUDY ON BACHELOR OF EDUCATION (APPLIED ART) GRADUATES
FROM FACULTY OF FINE ARTS, RAJAMANGALA INSTITUTE OF TECHNOLOGY
IN B.E. 2532 - 2534

AN ABSTRACT

BY

SRISAVAT SRISARAKORN

Presented in partial fulfillment of the requirement
for the Master of Education degree in Art Education
at Srinakharinwirot University

March 1994

The purpose of this study was to investigate graduates' work environment and opinion of Bachelor of Education (Applied Arts) graduates from Faculty of Fine Arts; Rajamangala Institute of Technology about course of studies and skills to encourage them in work performance and also opinion of instructors from Department of Applied Arts about course of studies and skills which necessary to the graduates. The sample group, randomly selected from Applied Arts areas and graduates comprised 152 students. The questionnaire, used in collecting data, had three parts, personal information, opinion toward bachelor of education course of studies in Applied Arts, Including problems and needs from work environment.

Major finding were as follows.

1. Most Graduates are work in decorative design (38.16 percent) and the least work in teaching field (9.21 percent).

2. Graduates' opinion about course studies and skills form basis education courses are little chance to use except Thai language.

3. Graduates' opinion about course studies and skills form major courses are a lot of chance to use more than technology courses in work performance.

4. Graduates' opinion about problems and needs in work environment are similarity. More knowledge and skill in education to caught up with new knowledge and technology are needed. They needed more attention about their work from employer.

5. Instructors' opinion about course studies and skills for graduates are well organized and appropriated. There are some course studies needed to revise in order to technological changes. The institute should produce more Bachelor of Fine Arts than Bachelor of Education.